СИФАТЛИ ПАХТА—ХЎЖАЛИК БОЙЛИГИ

Маррага тобора яқинлашаётган Оққўрғон заршунослари Ватанга ҳам мўл, ҳам сифатли пахта етказиб бермоқдалар. Областимиз пахтакорлари, оққўрғонликларнинг бу намунали ишларидан ўрнак олайлик!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

13 ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 194 (3422).

4 октябрь
СЕШАНБА
1966 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

МИННАТДОРМИЗ

Бизнинг колхоз аъзолари ҳам йиллик пахта тайёрлаш планини қисқа муддатда бажариб, катта ғалабага эришдилар. 1150 гектар пахта майдонидан 20 центнердан ҳосил йиғиб олинди. Ҳозиргача териб топширилган 2300 тонна пахтанинг 1000 тоннаси «зангори кема»лар бункеридан тўкилди. Машиналар билан планда белгиланганидан 200 тонна кўп пахта териб олинди.

Механик-ҳайдовчиларимиздан Товбой Бутаев, Пардали Қурбоналиев, Мамадали Тешаев, Пўлат Саидов сингари ўртоқлар айниқса маҳорат кўрсатиб ишладилар. Уларнинг ҳар бири ҳозиргача 60—70 тоннадан пахта терди.

Биргина механик-ҳайдовчиларимизгина эмас, барча колхозчиларимиз фидокорона меҳнат қилганликлари, ўз вазифаларига онгли муносабатда бўлганликлари учун биз шундай ғалабага эришдик.

Ҳозир колхозчиларимиз пландан ташқари яна 650 тонна пахта териб топшириш учун астойдил курашмоқдалар.

Маълумки илгарилари пахта етиштириш, териб олишдан кўра, уни топшириш қийин бўларди. Умримиз пахта пункти ходимларига ялиниш, гоҳо улар билан жанжаллашиш билан ўтарди. Ҳозир кунига олдингига қараганда бир неча баробар кўп, 5—6 процент миқдорида пахта юбориб турган бўлсак ҳам шундай қийинчиликларни сезмаяпмиз. Пахта пункти ходимлари ўз ишларини қайта қуриб, биз колхозчиларнинг талабларини қондириш учун астойдил курашмоқдалар.

Мен бу ўринда Алимкент пахта пунктининг 20 йилдан бери ишлаб келаётган товароведи Қаюм Сатторов ва лаборант Нина Лобода ўртоқларни алоҳида кўрсатиб ўтишни истар эдим. Улар ўзларининг хушмуомилалиги билан ажралиб турадилар. Бизга ноаниқ бўлган нарсаларни қайта-қайта тушунтирадилар. Топширилаётган пахтамизнинг сортини аниқ белгилашга ҳаракат қиладилар.

Пахта заводининг директори ўртоқ Я. Гадушкин: «сифатли пахта колхозининг бойлиги» дейди. Пункт ходимлари бизнинг бойлигимизнинг ҳимоячилари. Шунинг учун ҳам биз ўтган йили 102 процент пахтамизни биринчи сортга топширдик. Бу йил эса биринчи сортга топшириладиган пахтани бир юз ўн процентга етказиш учун курашмоқдамиз.

Биз талаб ва эҳтиёжларимизни ҳисобга олиб, пунктда пахтани бетўхтов ва жадал қабул қилишни ташкил этаётганликлари, пахтанинг сортини тўғри белгилаётганликлари учун кўплар қатори Алимкент пахта пункти ходимларидан беҳад миннатдормиз.

Р. ЭГАМБЕРДИЕВ,
Оққўрғондаги «Партия XXII съезди» колхозининг раиси.

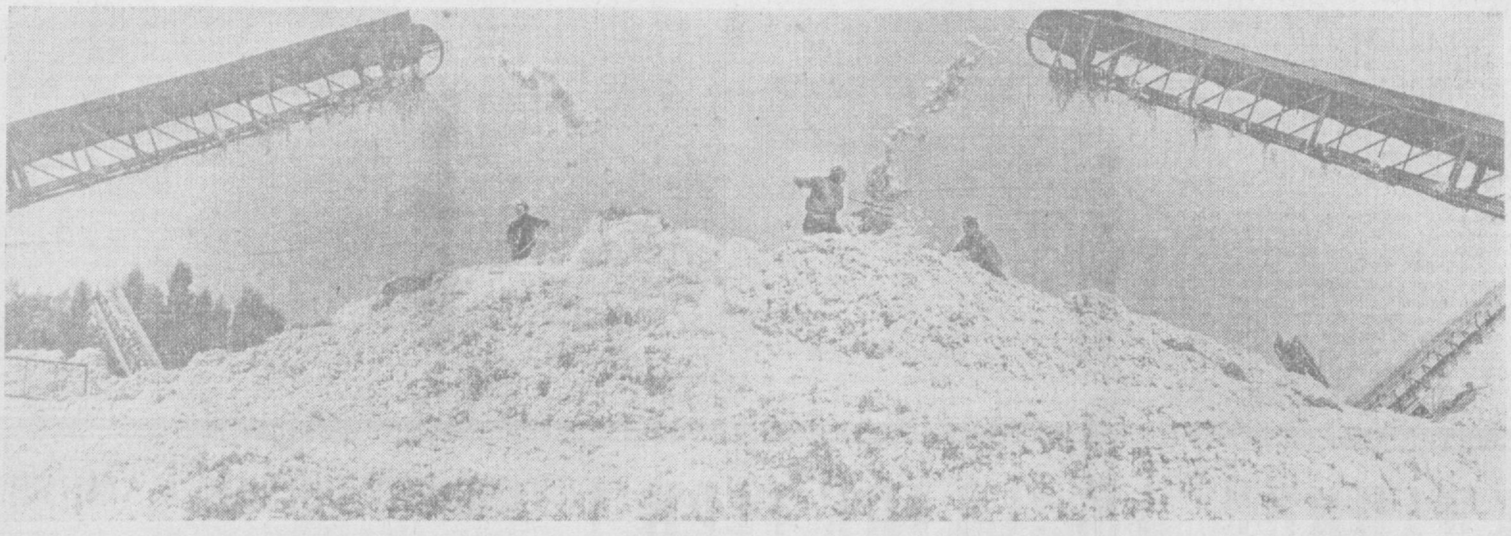

Оққўрғондаги «Октябрь» пахта пунктида «оқ олтин» хирмонлари тобора кўкка бўй чўзмоқда.

ТЕЗ ТЕРАЙЛИК, СОЗ ТЕРАЙЛИК

Мен дастлаб шуни қувонч билан айтмоқчиман, пахтакорларимиз бундан уч-тўрт йил илгаригига қараганда жуда тадбиркор бўлиб кетдилар. Улар шаҳдам қадам ташлаб, олдинга қараб бормоқдалар. Кўп миқдорда пахта етиштиришдагина эмас, шу билан бирга айниқса етиштирилган ҳосилни қисқа муддатда йиғиб-териб топширишда ҳам уларнинг дадил қадамлари яққол сезилмоқда.

Илгарилари пахта тайёрлаш муддати 2, ҳатто 3 ойгача чўзилиб кетарди. Шунинг учун ҳам пахта тайёрлаш заводлари ва унинг жойлардаги пунктлари ўз ишларини шунга қараб планлаштирар эдилар. Эндиликда бу таҳлитда иш олиб бориш мумкин бўлмай қолди. Пахтакорларимизнинг иш суръати биз тайёрлов ташкилотлари ходимларини шоширибқ ўяяпти. Улар ишимизни янги шароитга қараб қайта ташкил этишга мажбур қиляптилар.

Ҳаммага аёнки, илгарилари бир кунда икки ҳиссадан ошириб пахта қабул қилинса қувонч устига қувонч бўлиб кетарди. Эндиликда бу рақам ҳеч кимни қаноатлантира олмайди. Масалан, бизнинг Алимкент пахта тозалаш заводига қарашли тўртта пунктда бу йил 48 минг 87 тонна пахта қабул қилиниши лозим. Ўтган 18 кунда 29219 тонна пахта қабул қилинди. Бу йиллик планга нисбатан 76 процент деган сўз. Бу яна ҳар куни ўрта ҳисобда 4 процентдан кўпроқ пахта қабул қилиб турилди, деган сўз. Шунинг ўзи кўрсатиб турибдики, пахта тайёрлаш пунктларида ишлаб турган ходимларимиз масъулиятни яхши ҳис этиб илгаригига нисбатан икки баравар кўпроқ ишламоқдалар.

Дарҳақиқат иш суръати беқиёс кўтарилиб боряпти. Илгарилари колхоз, совхозлардан терилган пахталар машинада, бир тонна, ярим тонна пахта ортилган араваларда келарди. Эндиликда пахта ортилган прицеп эшелонлари оқиб келадиган бўлиб қолди, десак лоф бўлмайди. Шунга қарамай, пунктларимизда навбат кутиб қолишлар йўқ. Пункт ходимлари, товароведлар, лаборантлар, бунтчилар, оддий ишчилар, слесарлар келган пахталарни бетўхтов қабул қилиш учун астойдил енг шимарганлар.

Бизнинг пункт ходимлари янги шароитда — иш вақтини бир неча бор зичлаштирган шароитда, маҳорат кўрсатиб меҳнат қилишга қобил ва қодир эканликларини амалда кўрсатмоқдалар. Бу соҳада Оққўрғон пахта тайёрлаш пунктининг мудири ўртоқ Бадастир Раҳмонова ишчан ва қобилиятли ташкилотчи эканлигини кўрсатди. Биз «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозидаги пахта пунктининг лаборанти В. Александрова, товаровед Саидмамед Эмершоев, пункт мудири Абламет Маметов, завод ҳузуридаги пунктда йигирма йилдан бери ишлаётган тажрибали товаровед Қаюм Сатторов, лаборант Нина Лобода, слесарь Сафарғали Хайриддинов, Саидбек Бадриддинов, бунтчи Ҳайдар Ниёзов сингари ўртоқлар билан фахрланамиз. Бундай ишчан ва софдил кишилар бизда кўп.

Пахта тайёрлашда бизни фақат маҳсулот миқдоригина эмас, шу билан бирга унинг сифати ҳам кўпроқ қизиқтиради. Эндиликда дадил айтиш мумкинки, етиштирилаётган пахта миқдори бизни у қадар ташвишлантираётгани йўқ. Далаларда плannигина эмас, мажбуриятни тўла қоплайдиган пахта бор. Ҳозир биз учун етиштирилган пахтанинг сифатли бўлиши биринчи даражали вазифадир. Энди миқдор учунгина эмас, шу билан бирга, пахтанинг сифати учун ҳам курашиш бурчимиздир. Шуни қувонч билан қайд қилиш керакки, бу йил биз 2000 тонна пахтани энг аъло навда қабул қилдик. Шундан 975 тоннаси машина билан терилган пахтадир. Ундан ташқари ҳозиргача қабул қилинган пахтанинг деярлик ҳаммаси биринчи сортларга ўтди. Бу саноатимизни сифатли тола билан таъминлашда олға қўйилган шаҳдам қадамдир.

Ҳозир кўп пахта етиштириш, унинг асосий қисмини машина билан териб олиш проблемаси ҳал бўлди, десак бўлади. Энди аъло нав пахта етиштириш учун ҳам барчанинг диққат ва эътиборини қаратиш пайти келди. Миқдор билан сифатни бирбиридан ажратиб бўлмайди. Сифатли пахта етиштириш колхоз ва совхозларнинг катта бойлигидир. Бу деҳқончилик маданиятига, ғўзанинг яхши етилтирилишига, об-тобида дефолиация қилинишига ва терилишига боғлиқдир. Бу иш деҳқонларимиз қўлидан келади. Фақат қўл билан терилган пахта аъло навли бўлади, деган гап тамоман беҳуда. Пахтанинг аъло навли бўлиши қўл билан ёки машина билан терилишига эмас, балки унинг толаси пишиқлигига боғлиқдир. Афсуски, ҳали мана шу соҳадаги ишларимиз етарли эмас.

Пахта пунктлари янги шароитда ишлаш учун мослашиб боряпти. Зарур механизмлардан кўпроқ фойдаланиляпти. Пахтакорлар техникадан оқилона фойдаланиб, пахтачиликда янги саҳифалар очаётган эканлар, биз ҳам ўз ишимизни уларнинг талаблари даражасида ташкил этишимиз лозим бўлади. Бизнинг заводга қарашли пахта пункти ходимлари бунга қодир ва шу масалани ҳал қилиш учун астойдил курашмоқдалар.

Я. Г. ГАДУШКИН,
Оққўрғон районидаги Алимкент пахта тозалаш заводининг директори.

Суратда: Алимкент пахта заводининг директори (чапда) Я. Гадушкин ва Димитров номли колхозининг прицепчиси Х. Ҳайдаров ўртоқлар пахта сифатини кўздан кечирмоқдалар.
А. Абалян фотолари.

МАРРАГА 16 КУНДА ЕТДИК

Бугун деҳқонларимизнинг хурсандчилиги чексиз. Улар йиллик пахта тайёрлаш давлат плани 16 иш кунида бажарилганлиги билан бир-бирларини қутламоқдалар.

Бундай ютуқларга қандай қилиб эришдик? Колхозимиз аъзолари баҳорда дуч келган об-ҳаво инжиқликларини ўзларининг фидокорона меҳнатлари билан енгдилар. Озиқлантириш, суғориш, қатор ораларига ишлов бериш, ҳашаротларга қарши курашиш ишлари вақтида, меёрида сифатли олиб борилди. Асосий майдонлардаги ғўзаларни машинабоп қилиб ўстиришга эътибор бердик. Терим жадал бўлсин, пахта сифатли бўлсин, деб бегона ўтларнинг тарқалишига йўл қўймадик.

Ҳар гектар ерда кўчат бут бўлди, мўлжалдаги ҳосилни етиштириб олдик. Ғўза баргларини тўктиришга барвақт киришдик. Пайкалларда ҳосилнинг 60—65 проценти очилиши билан шай турган «зангори кема»лар ишга тушди. Механик-ҳайдовчиларимиз пахта майдонларида жасорат кўрсата бошладилар. Улар ўз агрегатларининг бетўхтов ишлашини таъминлаб, хирмонга кундан-кунга барака киритдилар. М. Холматов, Р. Хабиев, Кан Василий каби ўз ишининг моҳир усталари шу кунгача бункерлардан 60—70 тоннадан «оқ олтин» тўкдилар.

Колхозимизда гектаридан олинадиган ҳосилдорликни ошириш йўлида олиб борилган кураш ҳам ўзининг қувончли натижаларини бермоқда. Шу кеча-кундузда давлатга зиммага олинган мажбурият ҳисобидан пахта топшираётган Кан Василий, Лян Александр, Р. Хабиев, М. Холматов ўртоқлар бошлиқ комплекс механизациялашган звеноларда айниқса ҳосил мўл бўлди. Улар мавсум охиригача гектаридан камида 30—32 центнердан хирмон кўтариш учун курашмоқдалар.

Ҳозиргача давлатга топширган пахтамиз 1010 тоннадан ошди. Колхозимиз аъзолари даладаги ҳосил чўғини чамалаб пландан ташқари яна 200 тоннага яқин хирмон кўтариш, колхоз бўйича гектаридан олинадиган ҳосилни 30 центнерга етказиш йўлида пахта майдонларида жавлон урмоқдалар. Механик-ҳайдовчиларимиз бу соҳада деҳқонларнинг оғирини енгил қилмоқда.

Колхозимизда пахтачилик билан бирга қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ҳам ривожлантиришга катта эътибор берилаяпти. Шу кунгача гўшт топшириш 102,6 процент, сут 101,8 процент, тухум 140,1 процент, пилла топшириш эса 100,6 процент бажарилди.

КПСС XXIII съезди қарорларини изчиллик билан амалга ошириш йўлида бир тану бир жон бўлиб астойдил меҳнат қилаётган колхозимиз аъзолари янги беш йилликнинг биринчи йилини қишлоқ хўжалигининг барча тармоқлари бўйича муваффақиятли якунлайдилар.

В. КИМ,
Оққўрғондаги Ленин номли колхоз раиси.
К. КОГАЙ,
бошланғич партия ташкилотининг секретари.

МАШИНАЛАР МАДАДКОР

Пахта—ўзбек халқининг битмас-туганмас бойлиги, фахри, ифтихоридир. Виждони пок ҳар бир пахтакор ана шу бойликни тағин ҳам кўпайтириш, эл-юртга йил сайин кўплаб «оқ олтин» етказиб бериш мақсадини дилига жо қилиб, астойдил ишлайди, бепоён далаларда тер тўкади, жасорат кўрсатади. Олтин кузга келиб меҳнати мевасини она-Ватанга тортиқ қилади.

Бизнинг колхозимиз пахтакорлари ҳам ана шундай олий ҳиммат кишилар жумласидандир. Улар етти йилликнинг сўнгги йилини катта муваффақиятлар билан якунлаганларидан кейин бутун куч ва имкониятларини янги беш йилликнинг тўнғич йилини ҳам муваффақиятли якунлашга қарата бошладилар. Пахта майдонлари экишга кўнгилдагидек қилиб тайёрланди. Чигит соз экилди. Бутун ғўза парвариши давомида колхозимизнинг каттаю-кичик ҳар бир пахтакор деҳқони мўл ҳосилни кўзлаб иш юритди. Ёз бўйи жон куйдириб қилинган меҳнат кузакка келиб ўзининг ажойиб самараларини кўрсатди. Ҳамма пахта далаларимизда мўлжаллаганимиздан ҳам кўпроқ ҳосил пишиб етилди.

Терим олдидан бу долзарб мавсумни ниҳоятда уюшқоқлик билан ўтказиш юзасидан пухта тадбирлар ишлаб чиқдик. Бу тадбирларда машина теримининг кўламини кескин кенгайтиришга алоҳида эътибор берилди. Пахтакорларимиз йиғимтеримнинг дастлабки кунлариданоқ суръатга суръат қўша бошладилар. Сифатли ремонтдан чиқарилган машиналаримиз кун бўйи тиним билмай унумли ишлай бошлади.

Колхозчиларимизнинг фидокорона меҳнатлари, механизаторларимизнинг жон куйдириб ишлаганликлари бизни катта ғалаба сари етаклаб келди. 20 кун деганда пахта тайёрлаш давлат планини бажарганлигимиз тўғрисидаги ғалаба рапортига имзо чекдик. Планни бажарган кунимиз—30 сентябрга қадар Ватан омборларига 984,8 тонна «оқ олтин» етказиб бердик.

Ҳаммадан ҳам шуниси қувончлики, бизнинг хормас-толмас дала гвардиячиларимиз ҳозиргача давлатга топширилган пахтанинг 90 процентини «зангори кема»лар билан териб олдилар. У. Жумагулов, У. Тошбоев, Марҳабоев, Х. Тоғаев сингари механизаторларимизнинг ҳар бири 70—80 тоннадан пахта терди. Улар бошчилик қилаётган звенолар планини 115—130 процентдан адо этди.

Пахтакорларимиз даладаги ҳосилни чамалаб кўриб, давлатга планга қўшимча равишда яна 200 тонна пахта сотиш мажбуриятини олдилар.

А. СОВҒАБОЕВ,
Оққўрғон районидаги Калинин номли колхоз раиси.
У. МУЗАФФАРОВ,
колхоз партия ташкилотининг секретари.

323.000 ТОННА ТОШКЕНТ ПАХТАСИ УЧУН

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 3 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Районлар	Бир кунда терилган	Мавсум бошидан	Бир кунда машинада терилган	Мавсум бошидан бери машинада терилган
Оққўрғон	0,65	75,19	0,64	88,40
Юқори Чирчиқ	0,62	68,24	0,57	134,77
Ўрта Чирчиқ	0,22	67,55	0,26	76,36
Бўка	0,61	66,37	0,79	82,85
Орджоникидзе	1,28	64,11	1,30	63,20
Бекобод	1,63	61,19	2,09	65.41
Калинин	0,53	59,94	0,50	49,50
Янгийўл	0,44	56,56	0,72	59,81
Область бўйича	0,69	65,68	0,82	77,91

ЧЕВАР ТЕРИМЧИЛАР

Ўрток Пўлатов раҳбарлик қилаётган бригада аъзолари бу йил 105 гектар ерда деҳқончилик қилишганди. Натижа ёмон бўлмади, ҳозир бу майдондан баракали хирмон кўтарилаяпти. Колхозчилар: «яхши ишладик, кўп пахта топширамиз» дейишяпти. Улар пландаги 252 тонна ўрнига 368 тонна «оқ олтин» топширишни дилларига жо қилиб қўйдилар. Ҳозир ҳамма иш ана шу ҳосилни тезроқ йиғиштириб олишга қаратилган.

Бригадада меҳнат интизоми мустаҳкам, социалистик мусобақа кенг авж олган. Шунинг учун ҳам бригададаги 50 теримчининг ҳар бири икки-уч кишининг ишини қилишмоқда. Теримчилар ўртасида 100—120 килограммдан кам пахта териб даладан қайтган кишини топа олмайсиз.

«Оқ олтин» хирмони баралла бўй чўзмоқда. Яқин кунлар ичида план ҳам бажарилади. Мажбурият ҳисобига пахта топшириш ҳам қизғин тус олади. Қўшимча топширилган ҳосил учун кўп ҳақ тўланишини теримчилар жуда яхши билишади. Шунинг учун ҳам улар оғни қамчилашяпти. Муҳаббат Орипова, Зарифа Солиева, Муҳаббат Эргашева каби чевар теримчилар пахтани тез ва соз термоқдалар.

А. РАИМБОЕВ,
Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз.

КУНИГА 8—9 ПРОЦЕНТДАН

Кундалик кўрсаткичимиз ёмон бўлмаяпти. Топширилаётган пахта салмоғи ортиб бормоқда. Бир кунда йиллик планнинг 8—9 проценти миқдорида «оқ олтин» етказиб бериляпти. Бу ўз-ўзидан бўлаётгани йўқ, албатта. Звено аъзоларининг ҳормай-толмай жон куйдириб ишлаши туфайли ана шундай ютуқлар қўлга киритилмоқда.

Дефолиацияни ўз вақтида ўтказишнинг фойдаси катта экан. Майдонларимизда ҳосил бир текисда очилиб берди. Карталарда «зангори кема»ларнинг нормал ишлаши учун қулайлик яратилди. Ҳосилимизнинг 85 процентини «зангори кема»лар ёрдамида териб олишни асосий мақсад қилиб қўйдик. Ҳозир терим агрегатлари яхши ишлаяпти. Мен ўзим рулга ўтириб, кунига 4—5 тоннадан пахта теряпман. Ҳамкасбим Собир Ҳайдаров ҳам ёмон ишламаяпти. Мавсумда 90 тоннадан пахта териб бериш мажбуриятини олганмиз. Сўзимизнинг устидан чиқамиз. Ҳосилни тез ва соз териб, ҳар гектар ердан 26 центнердан «оқ олтин» топшириш юзасидан олган социалистик мажбуриятимизни яқин кунларда тўла-тўкис бажарамиз.

А. ТУЙЧИЕВ,
1-«Далварзин» совхози комплекс механизациялашган звеноси бошлиғи.

ЧЕТ ЭЛЛИК ЖУРНАЛИСТЛАР ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН ТАНИШМОҚДАЛАР

Чет эллик журналистлардан бир группаси Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турибди. Улар СССР Ташқи ишлар министрлиги матбуот бўлимининг таклифига мувофиқ бу ерга келишган. Группа составида Чехословакия, Югославия, Япония, Канада, АҚШ, Швеция матбуот органларининг вакиллари бор.

Меҳмонлар қадимий Афросиёб шаҳри ўрнини қазишга бағишланиб Самарқандда ўтказилган матбуот конференциясидан кейин Бухорода бўлдилар, 3 октябрда эса Тошкент ҳаёти билан танишдилар.

Чет эллик журналистлар зилзила оқибатларини тугатиш ишига зўр қизиқиш билан қарадилар. Улар шаҳар ижроия комитетининг раиси Х. Асомов билан суҳбатлашдилар, кўплаб уй-жойлар қурилаётган районларни кўздан кечирдилар.

Меҳмонлар ўз планларига мувофиқ, Мирзачўл билан танишадилар. (ЎзТАГ).

«Ташавтомаш» заводи коллективи прицеплар ишлаб чиқаришни ой сайин кўпайтирмоқда. Бу прицеплар пахтани қоп-қанорсиз ташишда деҳқонларга қўл келмоқда. Корхонада бундан ташқари кўплаб запас қисмлар ҳам тайёрланилаяпти. Эришилаётган ютуқда барча қатори силлиқловчи Василий Салиннинг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Суратда: пешқадам ишчи В. Салин.

ЯНГИ БЕШ ЙИЛЛИК ВА РИВОЖЛАНАЁТГАН МАМЛАКАТЛАР

ПРОПАГАНДИСТЛАРГА ЁРДАМ

Осиё ва Африкадаги қатор ривожланаётган мамлакатлар сиёсий эркинликни қўлга киритиб, ҳақиқий мустақиллик учун курашда биринчи, лекин муҳим қадам ташламоқда. Шунга қарамай, сиёсий мустақиллик миллий тараққиёт ва иқтисодий прогресснинг барча вазифаларини ҳал эта олмайди. В. И. Ленин бир неча бор такрорлаб айтган эдики, «молия капитали.. сиёсий жиҳатдан батамом мустақил бўлган давлатларни ҳам ўзига бўйсундира олади ва дарҳақиқат бўйсундирмоқда ҳам». Масалан, Латин Америкаси мамлакатлари ўтган асрдаёқ мустақилликка эришган бўлишига қарамай, уларнинг АҚШ билан бўлган муносабатлари (бу мамлакатлар экономикасида АҚШ монополияларининг ҳукмронлик қилиши сабабли) тенг ҳуқуқли эмас.

Шундай қилиб, ёш мустақил давлатлар олдида турган вазифалар сиёсий мустақилликни мустаҳкамлаш, феодализм ва мустамлакачилик қолдиқларини тезда бартараф қилиш учун кураш, чет эл капиталига иқтисодий қарамликдан қутилиш, мамлакатни иқтисодий жиҳатдан қайта қуриш, аҳолининг моддий аҳволини кескин яхшилашдан иборат бўлиб қолди.

Бу вазифаларни ҳал этишда ривожланаётган ёш давлатлар дуч келаётган қийинчиликлардан АҚШ ва бошқа империалистик давлатлар ўз мақсадларида фойдаланишга уринмоқдалар. Улар бу давлатларга «ёрдам» бериш ниқоби остида ўз позициялари ва таъсир доираларини мустаҳкамлашга, собиқ мустамлакаларни бундан буён ҳам капитализм системасида аграр хом ашё базаси сифатида сақлашга ҳаракат қилмоқдалар.

Озодликка эришган мамлакатларнинг кўпчилиги жаҳон капиталистик системасида қолиб келмоқда ва «жаҳон қишлоғи» ролини ўйнамоқда. Монополистик капитал бу мамлакатларни талашни давом эттирмоқда. АҚШ, Англия, ГФР, Франция монополиялари Осиё, Африка ва Латин Америкасидаги кам ривожланган мамлакатлардан ноэквивалент айирбошлаш ва фойда тарзида ҳар йили олиб чиқиб кетаётган маблағи жуда катта суммани — 20 миллиард долларни ташкил этади. Бу эса ёш давлатлар иқтисодига жуда оғир таъсир кўрсатмоқда.

Бугунги кунда ривожланаётган мамлакатлар халқларининг ўз иқтисодий мустақиллиги учун олиб бораётган курашини уларнинг Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик давлатлар билан ўзаро ҳамкорлигисиз тасаввур қилиб бўлмайди. Чунки, собиқ мустамлака мамлакатлар фақат социализмнинг ҳар томонлама қўллаб-қувватлашига таянибгина жаҳон капиталистик асоратли системасидан чиқиб, миллий тикланишнинг кенг йўлига киришлари мумкин.

Ҳаёт тажрибаси шуни исботладики, Совет давлати иқтисодий қудратининг ўсиб-юксалиши ёш давлатларнинг тараққиёт йўлидан ривожланишини тезлаштириш учун жуда катта аҳамиятга эга бўлиб қолди. Совет давлатининг иқтисодий юксалиши социализмнинг капитализм билан мусобақалашувида социализм позициясини мустаҳкамлаб, мазлум халқларнинг революцион, озодлик курашида уларнинг илғор йўл — нокапиталистик йўлдан ривожланишига катта шароит яратиб беради.

В. И. Ленин таъкидлаб ўтганидек: «Биз халқаро революцияга бўлган асосий таъсиримизни ўз хўжалик сиёсатимиз билан кўрсатамиз. Ҳеч қандай истисносиз ва ҳеч қандай муболағасиз айтиш мумкинки, ҳамманинг, дунёнинг барча мамлакатларидаги ҳамма меҳнаткашларнинг кўзи Россия Совет Республикасига тикилган». В. И. Лениннинг мана шу доно фикри СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966—1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIII съезди Директивалари халқаро аҳамиятини тушунишга ёрдам беради. Янги беш йиллик план жамиятимизнинг коммунизм қурилиши сари анчагина илгарилаб боришини, мамлакатимиз иқтисодий ва ҳарбий қудратини янада мустаҳкамлашни таъминлайди.

Партия янги беш йилликда экономикани ривожлантириш соҳасида фан ва техника ютуқларидан ҳар томонлама фойдаланиш, бутун ижтимоий ишлаб чиқаришни индустриал ривожлантириш, унинг самарадорлигини ва меҳнат унумдорлигини ошириш асосида саноат ишлаб чиқаришини талайгина ўстиришни, қишлоқ хўжалигини юксак ва барқарор суръатлар билан ривожлантиришни таъминлашни ҳамда ана шулар туфайли халқ турмуши даражасини анчагина оширишга, барча совет кишиларининг моддий ва маданий эҳтиёжларини янада тўлароқ қондиришга эришишни асосий вазифалар қилиб қўйди.

Социализмнинг улкан ғалабалари ҳамда планлари буржуа идеологларининг, шахсий мулкдорчилик ва капиталистик бозор стихияси гўё ишлаб чиқаришни ривожлантиришнинг ҳақиқий омилларини яратиб беради, деб айтган афсоналарини чиппакка чиқармоқда. Социалистик мамлакатлар ўзларининг конкрет ишлари билан эксплуататор синфларнинг йўқотилиши, социал ва миллий тазъйиқ бартараф қилиниши, планли социалистик хўжаликнинг жорий қилиниши ишлаб чиқариш кучлари ва экономиканинг мислсиз ўсиши учун зўр имкониятлар яратиб беришини амалда исбот қилдилар. Социализм ижодий намунасининг кучи Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқларига катта таъсир кўрсатмоқда.

Социализм мамлакатлари ва ривожланаётган давлатлар ўртасидаги иқтисодий ҳамкорлик муҳим аҳамиятга эга. Бу ҳамкорлик ривожланаётган давлатларда экономиканинг ҳал қилувчи соҳалари — оғир индустрия ва энергетикани барпо этиш ҳамда ривожлантиришга қаратилган.

Социалистик ёрдам империалистик давлатлар «ёрдами»дан тубдан фарқ қилувчи хусусиятларга эгадир. Энг муҳими — бу тенг ҳуқуқли, беғараз характердаги ёрдамдир. У ёрдам олаётган мамлакатлар олдига ҳеч қандай сиёсий ёки бошқа асоратли мажбуриятлар қўймайди. Осиё ва Африкадаги ёш давлатлар индустрия учун зарур маблағларни тўплашда катта қийинчиликка дуч келаётганини ҳисобга олган социалистик давлатлар уларга катта миқдорда кредит бермоқдалар. Жумладан, Совет Иттифоқи умумий миқдори 3,5 миллиард сўмдан ошиқроқ узоқ муддатли кредит берди.

Тўла мустақилликни таъминлашда индустрлаш катта роль ўйнашлигини тушуниб, Совет Иттифоқи ўз кредитларининг 70 процентига яқинини оғир саноат қурилишига йўлламоқда. Мамлакатимизнинг техника ва молиявий ёрдами билан Осиё ва Африканинг ёш мамлакатларида 30 га яқин қора ва рангли металлургия корхонаси, 45 та машинасозлик ва металл ишлаш заводи, 20 дан ортиқ химия ва нефтни қайта ишлаш заводи, 20 та электростанция, 80 та енгил ва озиқ-овқат саноати корхонаси ва бошқа объектлар қурилди ва қурилмоқда. Совет Иттифоқининг техникавий ёрдами билан Осиё ва Африка мамлакатларида 170 саноат, қишлоқ хўжалик, транспорт объектлари, ўқув юртлари ва медицина муассасалари қурилиб ишга туширилди. Умуман, Совет Иттифоқи иқтисодий ҳамкорлик ҳақида 28 ривожланаётган мамлакат билан узоқ муддатли шартнома тузди. Бу мамлакатларда Совет Иттифоқининг ёрдами билан ҳаммаси бўлиб 600 га яқин муҳим объектлар қурилмоқда.

Бхилаи пўлати (Ҳиндистонда), Бомбайда миллий инженер кадрлар тайёрловчи институт, Бирмада ирригация комплекси қурилиши, Афғонистонда баланд тоғ йўллари, БАР да Асвон тўғони, Жазоирда илғор қишлоқ хўжалик марказлари ва бошқа шу каби жуда кўп иншоотларда совет кишиларининг ижодий ва олижаноб меҳнати мавжуд.

Бу соҳада янги беш йиллик яна кенг имкониятларни яратиб беради. СССР Халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966—1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIII съездининг Директиваларида қуйидагилар амалга оширилиши мўлжалланади:

— Осиё, Африка ва Латин Америкасидаги ривожланаётган мамлакатлар билан ташқи савдо алоқаларини ва иқтисодий ҳамкорликни кучайтириш;

— ривожланаётган мамлакатларнинг ўз миллий экономикасини вужудга келтириш учун жуда зарур бўлган машиналарни ва саноат маҳсулотининг бошқа турларини биринчи галда экспорт қилишни кўпайтириш ҳисобига, шунингдек, мазкур мамлакатлардан қишлоқ хўжалик, саноат моллари ва хом ашёларни тегишлича импорт қилишни кўпайтириш ҳисобига ўша мамлакатлар билан савдо-сотиқни кенгайтириш;

— миллий саноатни, қишлоқ хўжалигини, илмий ва лойиҳалаш ташкилотларини ва қурилиш базасини, транспорт ва алоқанинг замонавий воситаларини вужудга келтиришда, геология қидириш ишларини ўтказишда ҳамда мутахассислар ва малакали ишчилар тайёрлашда ривожланаётган мамлакатларга техника ёрдами кўрсатиш.

Шундай қилиб, партия бундан буён ҳам Осиё, Африка ва Латин Америкасидаги мустақил давлатлар билан иқтисодий алоқаларни кенгайтиришга катта аҳамият беради. КПСС XXIII съезди Совет Иттифоқининг ёш миллий давлатлар билан иқтисодий ҳамкорлиги шу давлатлар экономикасини мустаҳкамлаш, тинчликни ҳамда халқларнинг эркин ва мустақил ривожланиш ҳуқуқларини таъминлаш йўлида у сарфлаётган куч ва ғайратнинг муҳим қисми эканлигини яна бир бор таъкидлади.

М. ЮСУФХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Шарқшунослик институтининг илмий ходими.

«ҚОРА ОЛТИН» КАРВОНИ

«Октябрь» массиви ва «Партия XXI съезди» колхозида якка тартибда уй-жой қураётган тошкентликлар куни кеча кутилмаган карвонни қабул қилиб олдилар. 50 та юк машинаси 120 тонна кўмирни ортиб массивга кириб келди. Бу карвонни Тошкент ёқилғи базаси маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилоти зилзиладан зарар кўрган оилаларга ёрдам бўлсин деган ниятда уюштирди. Ўша куни шофёрлар уйма-уй юриб меҳнаткашларга кўмир улашиб чиқдилар.

Бундан буён ҳафтада икки марта шундай «қора олтин» карвонлари уюштирилиб туради. Улар заказ бўйича барчани ёқилғи билан таъминлайди. Бундай қулайликдан Тошкент аҳолиси беҳад шоддир.

Иқтисодий темада

ЯНГИ СИСТЕМАНИНГ АФЗАЛЛИКЛАРИ

Партия XXIII съезди партия, совет ва хўжалик органлари зиммасига партия томонидан ишлаб чиқилган иқтисодий сиёсат принципларини амалга ошириш вазифасини юклади. Бу принципларнинг маноси нимадан иборат?

Аввало, хўжаликка раҳбарлик қилишда маъмурий чоралардан фойдаланишни камайтириш, чеклаш ҳамда иқтисодий методлар ва рағбатлантиришларнинг ролини кучайтиришдан иборат. Давлат марказлашган планлаштирилишини тубдан яхшилаш лозимки, у майда-чуйда масалалар билан овора бўлмасдан, мамлакат ишлаб чиқариш кучларини ривожлантиришнинг йирик проблемалари билан шуғулланадиган бўлсин. Эндиликда корхоналар, колхозлар, совхозларнинг хўжалик мустақиллиги ва ташаббусини кенгайтириш, ишлаб чиқариш коллективларининг ўз фаолиятининг яхши натижаларидан моддий манфаатдорлигини оширишга эътибор берилмоқда. Бу ерда гап социалистик экономикага раҳбарликнинг ленинча принципларини ҳамма ерда кенг қўлланиш ва ривожлантириш, халқ хўжалигимизнинг барча тармоқларига хўжалик ҳисобини тўла жорий қилиш ҳақида боради.

Янги система белгиланган план бўйича қадамба-қадам ўз чегараларини кенгайтириб бормоқда, тобора кўпроқ заводлар, фабрикалар, шахталар, нефть конларини ўз таъсирига олмоқда. Шу йилнинг биринчи ва иккинчи кварталларида 243 корхона янги система асосида ишлашга ўтказилган эди. 1 июлдан бошлаб эса хўжаликни юритишнинг янги усуллари асосида ишлашга яна 430 корхона ўтказилди.

Янги системага ўтказилган корхоналар орасида мамлакатимизга ва чет элларга ҳам маълум бўлган йирик корхоналар жуда кўп. Ленинграддаги металл ва Харьков турбосозлик, Москвадаги Лихачев номли, Белоруссия ва Урал автомобилсозлик заводлари, Нижний Тагиль ва Норильск металлургия комбинатлари, Макеевка ва «Запорожсталь» заводлари, Бошқирдистондаги «Туймазанефть» ва Чечен-Ингуш АССРдаги «Малгобекнефть» нефть конлари бошқармалари, Лисичанск химия комбинати, Стерлитамакс ва Омскдаги синтетик каучук заводлари, қатор енгил ва озиқ-овқат саноати комбинатлари ва фабрикалари шулар жумласидандир.

Хўжалик ислоҳоти ўтказилишига қадар корхоналар раҳбарлари шундай план тузишдан манфаатдор эдиларки, бунда завод, фабрика давлатдан кўпроқ нарса олиб, унга камроқ нарса берсин. Албатта, бундай практика ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширишга, асбоб-ускуналар, ишлаб чиқариш майдонлари, материаллар, ёқилғи, электр энергияси, пул маблағлари, ишчи кучидан яхшироқ фойдаланишга ёрдам бермас эди.

Янги тартиб бу катта камчиликни бартараф этади. У корхоналарни ишлаб чиқариш резервларини ўз вақтида қидириб топиш ва юксакроқ план топшириқлари олишга интилтиради. Шуни айтиш кифояки, хўжалик юритишнинг янги усули асосида ишлашга ўтган барча 673 корхона бу йил ўзлари учун белгиланган дастлабки планни оширдилар. Умуман маҳсулотни реализация қилиш ҳажмини 300 миллион сўмликдан кўпроқ, фойда олиш бўйича топшириқни эса тахминан 130 миллион сўмлик кўп қилиб белгиладилар. Аниқ ҳисоблар асосида планларни ошириб белгилаш мамлакатга ҳам, корхоналар коллективларига ҳам фойда келтиради. Давлатга халқ хўжалиги учун зарур, талаб катта бўлган ва реализация қилинадиган маҳсулотдан қўшимча фойда кўп миқдорда олинади. Бундан ташқари, маҳсулотни реализация қилиш ва фойда олиш юзасидан ошириб белгиланган планларнинг бажарилиши натижасида давлат бюджети ва банкига қўшимча 34 миллион сўмлик маблағ тушади.

Корхоналар нима олади? Қўшимча олинган фойдаларнинг анчагина қисми улар ихтиёрида қолади. Бу маблағ учта рағбатлантириш фондларини ташкил этишга ажратилади. Агар оширилган топшириқ бажарилса 673 корхонада моддий рағбатлантириш фонди умуман олганда дастлабки планда белгиланганига қараганда 80 процент, социал-маданий тадбирлар ва уй-жой қурилиши фонди 60 процент, ишлаб чиқаришни ривожлантириш фонди уч баравардан зиёдроқ ортади. Бу маблағлар корхоналар ходимларини мукофотлаш ҳамда йил якунларида уларни рағбатлантириш, уй-жойлар, болалар боғча ва яслилари қуриш, ишчилар, хизматчилар, инженерлар ва техникларнинг иш шароити ва маишатини яхшилаш, дам олиши ва даволанишига, ишлаб чиқаришни ривожлантириш ва такомиллаштиришга сарфланади.

Шуни ҳисобга олиш керакки, бу фондларнинг ортиши фақатгина корхоналар коллективларига фойдалигина бўлиб қолмай айни вақтда умуман мамлакат учун ҳам фойдалидир. Корхоналар фаолияти натижалари ва ишлаб чиқариш самарадорлигининг ортишига қараб меҳнаткашларнинг моддий фаровонлиги яхшиланади. Корхоналар маблағлари ҳисобига уй-жой ва маданий-маиший қурилиш кенгаяди. Саноатнинг асосий фондларини кенгайтириш ва янгилаш, ишлаб чиқаришни ривожлантириш учун капитал маблағ бюджетдан тобора камроқ сарфланади, корхоналарнинг ўз маблағлари ва банк кредитларидан кўпроқ фойдаланила боради.

Шу йилнинг биринчи ва иккинчи кварталида янги тартиб асосида ишлашга ўтган 243 корхонада капитал харажатларга ажратилаётган маблағлар манбаларининг қандай ўзгарганлигини бир кўрайлик. Бу корхоналар хўжалик юритишнинг янги усуллари асосида ишлашга ўтмасдан илгари умуман олганда капитал харажатлар учун маблағларнинг 25 процентини бюджетдан, амортизация ҳисобига 47 процентини, фойдадан 19 процентини ва бошқа манбалардан 9 процентини олган. Янги тартибда ишлашга ўтилгач, аҳвол бутунлай ўзгарди. Эндиликда улар капитал сарфиётлар учун маблағларнинг 42 процентини ўзлари олган фойдадан, амортизация ҳисобига эса 41 проценти, кредит ҳисобига 9 проценти, бошқа манбалардан 8 процентини олмоқдалар. Кўриниб турибдики, янги тартибда ишлашга ўтган корхоналар капитал харажатларни давлат бюджетидан олмай, балки бунинг учун ўзларининг маблағлари ва кредитдан фойдаланмоқдалар.

Бунинг аҳамияти жуда каттадир. Шундай қилинганда давлат бюджети маблағлари халқ хўжалигидаги пропорцияларнинг яхшиланишини таъминловчи энг муҳим капитал ишларни марказлашган ҳолда таъминлашга ажратилади. Унинг моҳияти шу билангина чекланиб қолмайди. Айни вақтда, қурилиш ва ишлаб чиқаришни ривожлантириш учун корхоналар ўз маблағлари ва банк кредитидан фойдалансалар, капитал харажатларга нисбатан янгича муносабатлар юзага келади.

Янгича тартибда ишлай бошлаган коллективлар ўз зиммаларига олган топшириқларни муваффақиятли бажаришлари учун барча имкониятларга эгадирлар. Дастлабки натижалар шундан далолат бериб турибди. Масалан, янгича тартибда ишлай бошлаган барча корхоналар шу йилнинг биринчи ва иккинчи кварталларида, ярим йилликда маҳсулотни реализация қилиш бўйича оширилган планни ортиғи билан адо этдилар. Ўтган йилнинг шу давридагига қараганда маҳсулотни реализация қилиш ҳажми уларда 10 процентдан кўпроқ, меҳнат унумдорлиги эса 8 процент ортди. Бу кўрсаткич бугун саноатимизнинг шу йилнинг биринчи ярмидаги ўртача кўрсаткичларидан анча юқоридир.

Янги тартиб қўлланаётганидан бери ҳали кўп вақт ўтгани йўқ. Шунинг учун ҳам қатъий ва ҳар томонлама хулосалар чиқариш мумкин эмас, ҳозирча. Шуни ҳисобга олиш керакки, 673 корхона бутун саноатимизнинг нисбатан кичик қисмидир, холос. Моддий-техника таъминоти, илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш конструкторлик ташкилотлари, министрликларнинг бошқармалари ва бўлимлари ҳали тўла хўжалик ҳисоби асосида ишлашга ўтказилгани йўқ. Саноатда улгуржи нархлар қайта кўриб чиқилганича йўқ. Ана шуларнинг ҳаммаси хўжалик юритишдаги янги тартибнинг барча имкониятларини тўла аниқлаш имконини бермайди, нозатор корхоналар ишини мураккаблаштиради ва қийинлаштиради.

Аммо фактлар янги тартиб саноат ишлаб чиқариши самарадорлигини анча ошириш учун йўл очиб беришини аниқ кўрсатиб турибди.

Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, янги тартиб корхоналарни цехлар, сменалар, участкалар, бригадаларда амалий хўжалик ҳисобини жорий этишга мажбур қилади. Янгича ишлаётган завод ва фабрикаларда қоида бўйича маҳсулотни реализация қилиш, фойда олиш рентабеллилик бўйича топшириқлар у ёки бу формада ҳар бир цех бошлиғи, смена мастери, бригадирга, улар орқали эса ишчилар онгига етказилмоқда. Шу мақсадда корхоналарда ишлаб чиқаришнинг хусусиятлари ҳисобга олиниб завод, цех ва бригадалар хўжалик ҳисоби ҳамда моддий рағбатлантиришнинг махсус системаси ишлаб чиқилмоқда.

Илгари хўжалик ҳисоби кўп ҳолларда расмиятчилик учун жорий қилинарди. У ёки бу бўлим, айрим кичи корхона фаолиятининг умумий натижаларини яхшилашдан етарли манфаатдор эмас эди. Бу ишлаб чиқаришни ривожлантиришга маълум даражада тўсқинлик қилди, резервлардан фойдаланишга халақит берди. Янги тартибда корхоналарнинг барча ходимлари маҳсулотни реализация қилишнинг ортиши, фойданинг кўпайиши ва рентабелликнинг ошишидан манфаатдор бўладилар. Бу ўз навбатида корхоналарнинг ички звенолари, айниқса цехларнинг оператив ишлашида кўпроқ мустақиллик беради.

Хўжалик юритишнинг янги усуллари ишлаб чиқаришнинг бир меёрда бўлишини яхшилашга катта таъсир қилади. Илгари қатор корхоналарда ойлик программаларнинг ярмига яқини учинчи декадада бажариларди. Янгича ишлаш бундай штурмчиликка йўл қўймайди. Ойнинг охирида тайёрланган маҳсулот фақатгина кейинги ойда реализация қилинади. Демак, коллектив маҳсулотни реализация қилиш бўйича планни бажариш учун буюмларни бир меёрда тайёрлашга ҳаракат қилади.

Ҳозир саноатимизнинг бутун-бутун тармоқлари хўжалик юритишнинг янги усуллари асосида ишлашга тайёргарлик кўрмоқда. Янги тартиб қанчалик кенг жорий қилинса ишлаб чиқаришни планлаштириш ва рағбатлантиришнинг методлари, шакллари шунчалик такомиллашади. Тўла хўжалик ҳисобини жорий қилишга, корхоналар ва уларнинг коллективлари мустақиллиги ва ташаббуси учун кенг майдон очилади.

С. БАЛБЕКОВ.

ТЕМИРЙЎЛЧИЛАР МАМНУН

Бўлиб ўтган зилзила оқибатида жуда кўп темирйўлчилар оилалари бошпанасиз қолишди, юзлаб уйлар шикаст еди. Ҳозир янги уй-жойлар қуриш билан бирга яшаш мумкин бўлган биноларни қайта тиклаш юзасидан жуда катта ҳажмда тиклаш ишлари амалга оширилмоқда. Бу ишда Ўрта Осиё темир йўлига мамлакатимизнинг 15 та темир йўлидан келган бинокорлар беғараз ёрдам бермоқдалар.

Биргаликда олиб борилаётган иш натижаси яхши бўлаяпти. Ҳозирнинг ўзидаёқ юзга яқин уй-жой бинолари сифатли ремонтдан чиқарилди. Яқин кунлар ичида қолган уй-жойлар ҳам тўла қайтадан тикланади. Ремонтчилар Улуғ Октябрь байрамининг 49 йиллигигача бошпанасиз қолган ҳамма темир йўлчи оилаларини уй-жой билан таъминлашга астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Бу ишда, айниқса, Горький ва Свердловск темир йўлидан келган бинокорлар бошқаларга ўрнак кўрсатиб ишлашмоқда. Графикдагига қараганда анча тез меҳнат қилишаяпти. Ишларининг сифати ҳам кўнгилдагидек.

А. ПАШКОВА.

САМАРҚАНДДАН ХАТ

ҚУЧОҚ ОЧИБ...

Қадимги ва ҳамиша навқирон шаҳар меҳнаткашлари зилзила оқибатида бошпанасиз қолган тошкентликларга кўрсатилаётган ёрдамни ҳар томонлама кучайтирмоқдалар. Республикамиз пойтахти қурилишларида Самарқанддан келган ўнлаб бинокорлар янги уйлар қуришда, ремонт ишларида актив иштирок этишаяпти.

Шу билан бирга уй-жойсиз қолган тошкентликларни ўз шаҳарларида қучоқ очиб кутиб олмоқдалар. Жуда кўп оилалар область шаҳар ва қишлоқларига кўчиб келишди. Ҳозиргача самарқандликлар ўз бағрига олган тошкентлик оилалар сони 320 тадан ошиб кетди. Уларни ҳамма ерда очиқ чеҳра билан кутиб олмоқдалар, касблари бўйича иш топиб беришаяпти, яшаш учун барча қулайликлари бўлган квартиралар билан таъминлашмоқда. Тошкентдан келган юзлаб меҳнаткашлар Каттақўрғон, Ингичка, Қўйтош сингари шаҳар ва поселкалар, область марказидаги саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотларида, совхозларда ўз ихтисослари бўйича меҳнат қилишмоқда. Жумладан, энергетик инженерлардан Бозор Зуфтаров, Нина Зуфтаровалар «Красний двигатель» заводига ишга қабул қилиндилар. Бозор Зуфтаров старший инженер бўлиб ишлаяпти. Нина Зуфтарова эса техника контроли бўлими бошлиғининг ўринбосарлигига тайинланди. Уларнинг оиласи учун Некрасов кўчасида уч хонали квартира берилди.

Тошкент қурилиш техникумининг ўқитувчиси Расул Уталов, унинг укаси Куйбишев район милиция бўлимининг автоинспектори Раҳим Уталовлар Максим Горький кўчасида истиқомат қилишарди. Зилзила натижасида уларнинг уйлари яшаш учун яроқсиз ҳолга келди. Буни эшитган ғаллаороллик қариндош-уруғлари ака-ука оиласини ўз бағриларига олдилар. 1-«Ғаллаорол» совхози бошланғич партия ташкилотининг секретари Синдор Нурматов ўзининг олти хонали уйини уларга бўшатиб берди. Ака-ука ўз мутахассисликлари бўйича иш билан таъминланди.

Самарқандликларнинг зилзиладан зарар кўрган Тошкент меҳнаткашлари ҳақида қилаётган бундай ғамхўрлигини кўрсатувчи мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Қайси завод ёки фабрика, колхоз ёки совхоз кишилари билан гапиришманг ҳамма Самарқандга кўчиб келишни истаётган ҳар бир тошкентликни қучоқ очиб қабул қилишга тайёр эканлигини билдирмоқда.

К. МУСАМУРОДОВ.

Юклар тез туширилади

Бутун мамлакат зилзиладан зарар кўрган Тошкентни қайта тиклашда иштирок этмоқда. Бу ўз навбатида шаҳарга келадиган турли-туман бинокорлик материаллари миқдорининг кескин кўпайишига олиб келди. Ёғоч-тахта, ғишт, темир-бетон конструкциялари, панеллар, арматура симлари, цемент ортилган вагонлар тобора кўп келмоқда. Бу Тошкент темир йўлчилари ишида катта қийинчиликлар туғдирди. Тошкент товар, Собир Раҳимов, Ҳамза, Қизил Тўқимачи станцияларида вагонлардаги юкни тушириб олишнинг уддасидан чиқилмай қолди. Айниқса, янги ташкил этилган қурилиш ташкилотлари адресига келган вагонларни бўшатиб олиш яхши йўлга қўйилмаган. Чунки бу ташкилотлар учун ҳар куни 1600 вагонгача юк келаяпти. Бу аҳволни қандай қилиб яхшилаш мумкин? Ўрта Осиё темир йўли бошқармасининг яқинда бўлиб ўтган кенгашида ана шу масала муҳокама қилинди.

Кенгаш қарори асосида вагонларда келтирилган юкларни тез ва соз тушириб олиш учун қатор тадбирлар кўрилаяпти. Станцияларга қўшимча ишчи кучи берилмоқда. Шаҳардаги корхоналар ва қурилишлар ходимларидан 10 мингдан ортиқ киши юкларни тушириб олишга сафарбар этилади. Бундан ташқари қатор янги механизмлар — юк ортиш-тушириш асбоб-ускуналари, автомашиналар ишга туширилади. Белгиланган бу тадбирларнинг тўла амалга оширилиши, шубҳасиз, қурилиш материалларини вагонлардан тушириб олишни анча тезлаштиради.

А. ПАРИМОВА.

ТУҲФА

153-қурилиш трестига қарашли 1-бошқарма бинокорлари Чилонзорнинг 11-Г секторида 280 ўринли болалар боғчаси қурилишини тамомладилар. Шунингдек, бошқарма коллективи «Гипрозем» ва «Гипросельстрой» институтлари корпуслари монтажини ҳам тўла қўлдан чиқарди.

Бу суратдаги қувноқ қизлар Киров районидаги 20-мактабда ўқишади. Улар ўқитувчилар кунида ўз устозларини байрам билан муборакбод қилишди.

В. Сироткин фотолари.

МАНЗУР БЎЛСА, БУЮРТИРИНГ

Тошкент шаҳар маиший хизмат кўрсатиш комбинатининг «Реммебель» коллективи олти жойда виставка ташкил этди. Октябрь колхоз бозорида, Чилонзорда, Высоковольтний массиви ва бошқа жойларда ташкил этилган бу виставкалар аҳоли ўртасида катта қизиқиш туғдирмоқда. Ҳар қайси виставкада уй жиҳозларининг энг сўнгги намуналари қўйилган. Дидингизга ёққанини шу ернинг ўзида заказ қилишингиз мумкин. Харидорларга айниқса диван ва кресло вазифасини ўтовчи 58 сўмлик мебель манзур бўлмоқда.

Виставкани томоша қилиб, сизга манзур бўлган буюмни сотиб олмоқчи бўлсангиз, адресингизни ёзиб қолдиринг, уйингизга элтиб беришади.

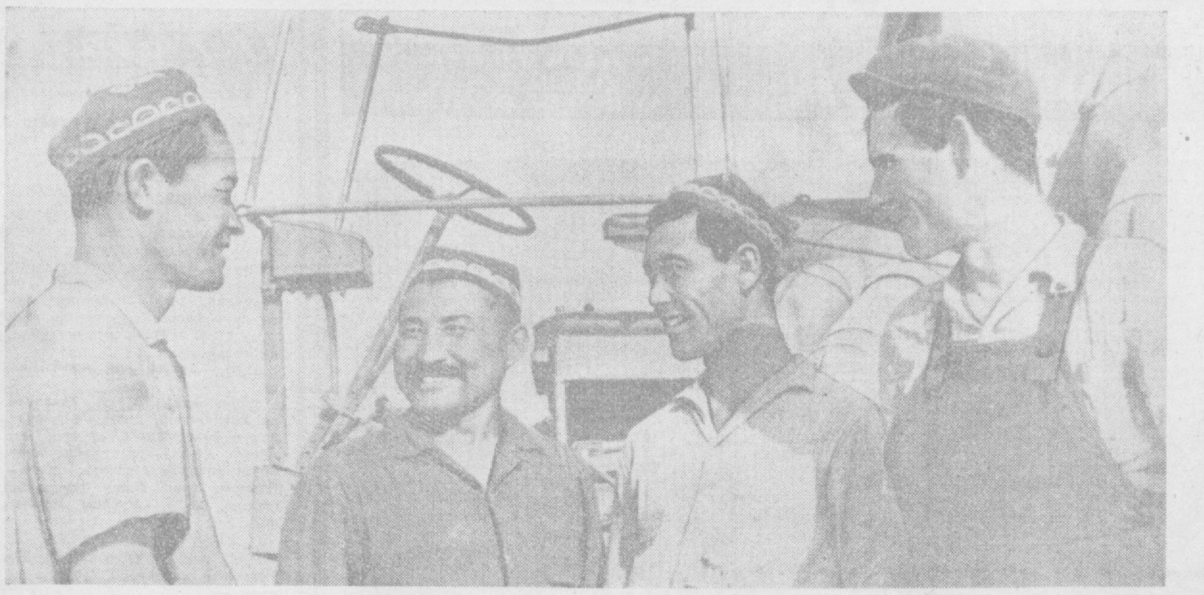

Тушлик овқат пайти эди. Механизаторлар тўпланишди. Ўтган ҳафтада кимнинг қанчадан пахта терганликлари ҳақида сўз юритишди. Натижа ёмон бўлмабди. Ҳар бир механизатор 20-21 тоннадан «оқ олтин» теришибди. Бу беш кунликда ҳам ишни бўшаштирмайлик. Яна кўпроқ пахта терайлик деб бир-бирлари билан маслаҳатлашиб олишди. Суратда: сиз кўриб турган бу механизаторлар Оққўрғон районидаги Охунбобоев номли колхоздан (чапдан) Ш. Ражабов, К. Усмонов, М. Каримбоев. Е. Мелентов ўртоқлар.

А. Абалян фотоси.

АҲДИГА ВАФОДОРЛАР

Ҳар куни йиллик планнинг 5—5,5 проценти миқдорида пахта топширишнинг ўзи бўлмайди. Бунинг учун озмунча ғайрат, озмунча шижоат кўрсатиш керакми?! Юқори Чирчиқдаги «Ўзбекистон» колхозининг азамат деҳқонлари кунлик суръатни ана шундай даражага кўтаришга муваффақ бўлмоқдалар. Ҳозир бу колхоз район хўжаликлари орасида карвонбошилик қилиб келмоқда.

Пахта йиғим-териминииг бунчалик юксак суръатлар билан боришида «зангори кема» капитанларининг ҳиссаси жуда каттадир. Ўн тўртта қудратли агрегатни бетиним ишлатаётган бу азаматлар ҳар куни машина терими планини 12—14 процент миқдорида бажараяптилар.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мамажон Дадажоновнинг ватанпарварлик ташаббуси ва оташин чақириғига қўшилган механик-ҳайдовчилар орасида, айниқса, коммунист ўртоқ Қидирбой Мавлонов намуна кўрсатиб ишлаяпти. Мавсум давомида хирмонга юз минг килограмм «оқ олтин» тўкишга бел боғлаган бу азамат йиғим-теримнинг дастлабки олти куни ичида 45 тонна пахта териб, ҳаммани қойил қолдирди. Қидирбойнинг ҳамкасбларидан Ўрол Абдуҳошимов, Анвар Ўтаганов, Павел Тян сингари ўртоқлар ҳам ҳар куни 4—5 тоннадан пахта теришга муваффақ бўлишаяпти.

Райондаги «Политотдел» колхозининг ўртоқ Холмат Мирсалмонов бошлиқ бригадаси деҳқонлари ҳам «кўк олтин»дан, ҳам «оқ олтин»дан баракали хирмон кўтаришаяпти. Давлатга каноп пояси сотиш йиллик плани муддатидан анча илгари оширибб бажарилди. Пунктга 800 тоннадан ортиқ аъло сифатли канол пояси жўнатилди. Лубкорлар эндиликда қўшимча мажбуриятдаги 300 тонна «кўк олтин»ни ҳам тезроқ ўриб-йиғиб, давлатга топшириш учун ғайратни тобора кучайтирмоқдалар.

Бригада пахтакорлари эса кун сайин суръатга-суръат қўшишаяпти. Бунда «пўлат от» суворийларидан Раҳим Маҳамедов, Турғун Турсунматов, Ҳасан Тожибоев каби ўртоқларнинг хизмати салмоқли бўлмоқда.

Р. ДОВУТБЕКОВ,
Э. ИСҲОҚОВ.

Она-Ватан бўйлаб

ЖУРНАЛИСТЛАРГА МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

Журналистларнинг иккинчи Бутуниттифоқ съезди қатнашчилари бўлган бир группа журналистларга 30 сентябрда Кремлда СССР орден ва медаллари топширилди. Улар яқинда СССР Олий Совети Президиуми томонидан етти йиллик планни муваффақиятли бажаришда актив қатнашганликлари учун ҳам журналистика ва нашриётчилик иши соҳасида, радиоэшиттириш ва телевидениеда кўп йил самарали ишлаганликлари учун мукофотланган эдилар.

«Украина» журналининг Бош редактори В. Г. Большак, «Слава Севастополя» («Севастополь шуҳрати») шаҳар газетасининг редактори И. А. Завалейков, «Советская Белоруссия» газетасининг редактори А. К. Зинин, «Тошкент Ҳақиқати» область газетасининг редактори А. Исмоилов, Озарбайжон республика газетаси «Коммунист»нинг редактори А. С. Ризаевлар Меҳнат Қизил Байроқ ордени олишди.

«Ҳурмат белгиси» ордени Украина телеграф агентлиги (РАТАУ) директори Н. Ф. Адрюшченко, Волгоград область радиоэшиттириш ва телевидение комитетининг раиси В. П. Ершов, Саратов область радиоэшиттириш ва телевидение комитетининг раиси Е. О. Кульжонков, Сахалин область радиоэшиттириш ва телевидение комитетининг раиси С. В. Романов ва бошқаларга топширилди.

Тюмень областидаги «Ишимская Правда» газетасининг редактори Н. В. Бортвин, «Растдзинад» ва «Социалистическая Осетия» газетаси бирлашган редакцияси редакторининг ўринбосари Б. Г. Дзугаев, «Молодь украини» газетасининг редактори О. У. Ситник, Арманистон телеграф агентлигининг директори А. В. Хачикянлар «Шавкатли меҳнат учун» медалини олишди.

«Меҳнатда ўрнак кўрсатганлик учун» медали Куйбишев областидаги «Волжская новь» деган район газетасининг редактори В. Н. Цибенко билан Кабарда—Балкарияда чиқадиган «Коммунизмга жол» газетаси редакциясининг бўлим мудири М. Ч. Шаваева олдилар.

Мукофотларни топширган СССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари Д. С. Коротченко журналистларни самимий табриклади. У, журналистларга янгидан-янги ижодий муваффақиятлар, сиҳат-саломатлик ва бахт-саодат тилади.

[ТАСС].

РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСИ ИККИ МИЛЛИАРД 572 МИЛЛИОН ПУД ҒАЛЛА ТОПШИРДИ

Россия Федерациясининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети март [1965 йил] Пленуми ва партия XXIII съездининг қарорларини амалга ошира бориб, бу йил дон етиштиришни анча кўпайтиришга эришдилар, ҳосил ўрим-йиғимини уюшқоқлик билан ўтказиб, давлатга ғалла сотиш планини муваффақиятли бажардилар.

Республика колхоз ва совхозлари мамлактнинг ғалла ресурсларини кўпайтиришга катта ҳисса қўшдилар, давлатга 42 миллион 127 минг тонна [2 миллиард 572 миллион пуд] дон сотиб, 1966 йил учун белгиланган планни анча ошириб бажардилар. Давлат Россия Федерациясидан бу қадар кўп ғаллани биринчи марта харид қилди. Асосий озиқ-овқат экини бўлган буғдой 30,6 миллион тонна сотилди.

Давлатга ғалла сотиш давом этмоқда.

ҚОЗОҒИСТОН ҒАЛЛАКОРЛАРИНИНГ КАТТА ЮТУҒИ

Қозоғистон ССР қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети март Пленуми ва партия XXIII съезди қарорларини амалга ошира бориб, бу йил донли экинлардан мўл ҳосил етиштирдилар, бу ҳосилни уюшқоқлик билан ўриб-йиғиб олдилар ва давлатга дон сотиш планини муваффақиятли бажардилар.

Республика колхоз ва совхозлари мамлакатнинг ғалла ресурсларини кўпайтиришга катта ҳисса қўшдилар, давлатга 16,6 миллион тонна [1 миллиард 15 миллион пуд] дон сотиб, 1966 йил учун белгиланган планни анча ошириб адо этдилар. Республика ғаллакорлари ана шундай кўп миқдордаги донни давлатга ҳали ҳеч қачон сотмаган эдилар. Ватан 14.433 минг тонна юқори сифатли буғдой олди.

Давлатга дон сотиш давом этмоқда.

БАҲАЙБАТ ОШҚОВОҚ

Қўрғонтепа, (ТАСС мухбири). «Қўрғонтепа» боғдорчилик-узумчилик совхози пайкалида шундай ошқовоқ етиштирилдики, уни ердан узиб, даладан олиб чиқиб кетиш амри-маҳол бўлди. Уни совхознинг марказий қўрғонига келтириб тарозига қўйишганида энг тажрибали полизчилар ҳам ҳайратда қолишди. Ошқовоқ 82 килограмм келди. Унинг диаметри — 60 сантиметр. Шу палакда битган иккинчи баҳайбат ошқовоқ 62 килограмм келди.

«100 — Фунтовая» навли украин ошқовоғи ана шундай ҳосил берди. Деҳқонлар энг катта ошқовоқни СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасига юборишга, иккинчисини эса уруғини олиб яна экиш учун хўжаликда қолдиришга қарор бердилар.

ПРОЛЕТАР КУЙЧИСИ

Авлод-аждодлари билан пролетар ўтган. Франция ишчиларининг икки революциядаги баррикада жангларида қатнашган француз шоири — ўлмас «Интернационал» гимнининг автори Эжен Потье ўзининг бутун умрини ишчилар синфини озод қилиш ишига бағишлади. Лекин у, эски дунёга қарши курашга «синфни қўзғатган» революцион қўшиқлари билан бу ишга айниқса катта хизмат қилди.

У, ўзининг биринчи қўшиғини 14 ёшида яратган. Бу қўшиқ «Яшасин озодлик!» деб аталган эди. Сўнгра у, молларни яшикка жойловчи ишчи бўлиб ишлаб юрган даврида (кейинчалик у, газламага гул солувчи бўлган) «Оч қорин», «Қўшиқ илҳоми» деган қўшиқларни ёзиб, халқ оммасининг оғир аҳволини ва унинг революцион муддаоларини акс эттирди.

Бир вақтлар Бомарше истеҳзо билан «Францияда ҳамма нарса қўшиқ билан тамом бўлади» деб айтган бўлса, Эжен Потье бу истеҳзони революцион руҳда қайта ўзгартириб: «Францияда ҳамма нарса қўшиқ билан бошланади» деб айтди. Чиндан ҳам 1848 йилги революцион жанглар арафасида у «Халқ» қўшиғи билан, халқнинг «Нон ва ҳуқуқ!» деган шиори билан майдонга чиқди.

1870 йилда, Франция—Пруссия урушига сабаб бўлган ўткир сиёсий танглик йилида Эжен Потьеда узил-кесил социалистик эътиқод шаклланади. Шу йили у, ўзи ташкил этган газламага гул солувчилар союзи билан бирга 1 Интернационалнинг Франция секциясига киради. Франция—Пруссия уруши бошланиб кетгач, Потье бошқа француз социалистлари билан бирга бу урушга қарши чиқиш тўғрисидаги Германия социалистларига қилинган мурожаатга имзо чекади.

Наполеон III («Кичик Бонапарт») армияси тор-мор келтирилиб, Франциянинг қўзғолон кўтарган халқи император кошонасини тарихнинг ахлатхонасига супуриб ташлаган пайтда, Эжен Потье миллий гвардия марказий комитетининг делегати бўлади... У, Париж Коммунаси эълон қилинишини тайёрлаганларнинг бири бўлган эди. Кейинчалик Ленин Париж Коммунасини дунёдаги биринчи пролетар ҳукумати деб атади. Париж пролетарлари ўз қўшиқчисини янги ҳукумат составига сайладилар.

Реакция Коммунани Франциянинг энг яхши ўғил ва қизлари қонига ғарқ қилди. Потье Коммунанинг охирги баррикадаларида мардоновар жанг қилади. Коммуна енгилгач эса, яширин шароитда ишлашга ўтади.

Коммуна мағлубиятининг эртаси қуниёқ Эжен Потье революцион шижоат билан тўлган, «Коммунистик манифест» руҳи ва шиорлари билан суғорилган ўзининг ўлмас «Интернационал» қўшиғини ёзди, деса бўлади. 1887 йилда композитор Пьер Дегейтер «Интернационал» текстини музикага солди.

Бу қўшиқ биринчи марта Лилдаги ишчилар йиғилишида куйланди, сўнгра... сўнгра эса, у дунёдаги барча пролетарларнинг гимни бўлиб қолди.

Инсоният тарихида ҳеч бир қўшиқ, ҳеч бир гимн «Интернационал» сингари кенг тарқалмаган эди, десак мутлақо муболаға қилмаган бўламиз. «Интернационал» жаҳон пролетариатининг синфий жипслигини, унинг қудратини, унинг енгилмас шижоатини, эски дунёни таг-туги билан бузиб ташлаб, унинг харобазорларида коммунизм дунёсини қуришдан иборат хоҳиш-иродасини ифодалаб турибди.

ЭЖЕН ПОТЬЕ ТУҒИЛГАН КУНГА 150 ЙИЛ ТЎЛДИ

...1913 йил январида Ленинчи «Правда»да «Н. Л.» таҳаллуси билан «Евгений Потье» (вафотига 25 йил тўлиши муносабати билан)», деган мақола босилиб чиқди. Шу мақолада қуйидаги жўшқин сатрлар бор эди:

«Коммуна бостирилди..., Потьенинг «Интернационал»и эса коммуна ғояларини бутун дунёга таратди, бинобарин Коммуна ҳозир ҳар қачонгидан ҳам тирикдир... Потье қашшоқликда вафот этди. Лекин у, ўзига чинакам қўл билан ясаб бўлмас ҳайкал қуриб кетди. У, қўшиқ ёрдамида пропаганда қилувчи энг улуғ кишиларнинг бири эди. У, ўзининг биринчи қўшиғини тўқиганида, социалист ишчилар кўп деганда бир неча ўн кишига борар эди. Эндиликда Эжен Потьенинг тарихий қўшиғини ўн миллионларча пролетарлар билишади...»

Орадан қирқ бир йил ўтгач, поляк ўртоқларимиз Лениннинг Краков—Поронино архивини топиб, уни КПСС Марказий Комитетига топширганларидан кейингина биз Потье тўғрисидаги бу мақолани халқаро пролетариат улуғ доҳийсининг ўзи ёзганлигини билдик.

Лениннинг мақоласи ёзилган пайтдан бери Эжен Потьенинг асари, айниқса Улуғ Октябрдан сўнг, ер юзи бўйлаб тағин ҳам кенг тарқалди. Эндиликда «Интернационал»ни ўн миллионларча эмас, балки юз миллионларча кишилар куйлашмоқда.

1917 йилда «Правда», «Интернационал» қўшиғи қизил байроқ сингари аҳамиятга эга деб ёзган эди.

Улуғ Октябрь ғалабасидан сўнг «Интернационал» биринчи социализм мамлакатининг давлат гимни бўлиб қолди. Ҳаддан ташқари кўп ишлар билан банд бўлган Ильич Кремль курантини қайта тиклаш, бу курант «Интернационал» куйларини ижро этиши тўғрисида ғамхўрлик қилишга вақт топа билди.

Ўша йилларда мамлакатимизнинг пролетарлар оммаси Потье яратган гимнга янги тарихий маъно бериб, куйлай бошлади.

1944 йилда Совет Иттифоқининг янги давлат гимни қабул қилинганида, КПСС Марказий Комитетининг Пленуми, «Интернационал»ни Ленин партиясининг гимни сифатида сақлаб қолишга қарор қилди. Халқаро пролетариатнинг бу «жанговар қўшиғи барча маркс-ленинчи партияларнинг ҳам гимнидир.

Париж Коммунаси енгилгач, Эжен Потье Англияга кўчишга мажбур бўлди. Орадан икки йил ўтгач, муҳтожликда қолган Эжен Потье Америкага кўчиб бориб, у ерда бир неча йил яшади. Ғариблликда ҳам оташин революционер ишчилар ҳаракатида актив қатнашади, шеърият соҳасида қалам тебратишдан тўхтамайди.

1880 йилда, коммуналарга афв берилгандан кейингина Эжен Потье юртига қайтишга муваффақ бўлди. У, фалаж дардига чалиниб қолган бўлса ҳам эндигина тузилган ишчилар партиясига аъзо бўлиб киради.

Пролетар революциясининг улуғ куйчиси 1887 йил 6 ноябрда вафот этди. Париж ишчилари унинг хокини отиб ташланган коммунарлар дафн этилган Пер Лашез қабристонига элтиб қўйдилар. Полиция революционер шоир тобути устида ишчилар кўтариб бораётган Қизил байроқни йиртиб ташлаб, ур-йиқит бошлади. Оломон эса: «Яшасин Потье!» деб хитоб қилар эди.

Потье орамизда йўқ, лекин унинг қўл билан ясаб бўлмас ҳайкали — у яратган улуғ гимн, барча мазлумларни коммунизмнинг нурафшон чўққиларига чорловчи гимн яшаб келмоқда. Ой атрофидаги орбитага чиқарилган «Луна—10» Совет космик станциясидан партия XXIII съезди ишлаб турган кунларда шу гимннинг янграб эшитилганлиги улуғвор бир воқеагина бўлиб қолмай, шу билан бирга инсониятнинг келажак тақдиридан дарак берувчи мужда ҳам бўлди.

И. АРТЕМОВ.
(ТАСС обзорчиси).

Гродненшченда (Белоруссия ССР) кенг экранли янги бадиий фильм «Радио— барчага, барчага...» суратга олина бошлади. Фильм Совет ҳокимиятининг 50 йиллигига бағишланган. Уни суратга олиш шу йилнинг охирларида тугалланади.

Суратда: фильмни суратга олиш пайти.

В. Лупейко фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

ЙЎЛ АЗОБИ ҚАЧОН ТУГАЙДИ?

Табиий офат—зилзила оқибатида минглаб тошкентликлар бошпанасиз қолди. Партия ва ҳукуматимиз томонидан кўрсатилган юксак ғамхўрлик туфайли улар уй-жойлар билан таъминланмоқдалар. Зилзиладан зарар кўрганларнинг бир қисмига «Октябрь» колхози территориясидан иморат қуриб олиш учун ер ажратиб берилган эди. Шу кеча-кундузда «Октябрь» массивида минглаб оилалар ўзларига бошпана қуриш билан шуғулланмоқдалар. Бинобарин бу ерда яшовчи аҳоли бир неча мингга кўпайди. Уларнинг кундалик турмуш ҳаёти бевосита шаҳар маркази билан боғлиқдир. Ҳар куни турли юмушлар билан шаҳарга тушиб чиқишга тўғри келмоқда. Лекин шу томонга қатнайдиган автобуслар қатнови кишиларни ниҳоятда ранжитмоқда.

Комсомол майдонидан Уйғур кўчаси бўйлаб Оқтепагача, 35, 136-мактабгача 39, Чорсудан Назарбеккача 37, Октябрь» массивигача 46 ва бошқа автобуслар қатнайди. Аммо бу автобуслар аҳолига қониқарли хизмат қилмаётир. Биринчидан, бу маршрутга етарли миқдорда машина қўйилмайди. Иккинчидан, графикка риоя қилинмайди. Автобус ҳайдовчилари ва кондукторлари ўртасида интизом йўқ. Масалан, кондукторлар аҳолидан пул олиб, билет беришмайди. Ҳайдовчилар эса кўрсатилган остановкаларнинг баъзиларида тўхтамай ўтишади. Агар автобуслар етарли миқдорда ва график асосида қатнаганда эди, бундай ҳоллар содир бўлмас эди.

Айниқса 37 автобус жуда қониқарсиз ишлаяпти. Уни соатлаб кутишга тўғри келади. Бу автобусга чиқиш ва тушиш амри маҳол. Мазкур маршрут бўйича ўнта машина юриши керак, лекин улар сони беш-олтитадан ошмайди. Шунинг натижасида машинага чиққан кишининг то манзилга етиб олгунигача ҳуноби ошади, қийналади. Айниқса хотин-халаж, ёш болалар ва қарияларнинг қийналишини кўриб ранжийсиз. Бу аҳволни шаҳар автотрести раҳбарлари жуда яхши билишади. Аммо улар негадир аҳоли талабини қондириш учун зарур чора кўришмаяпти.

М. ИМИМОВ,
Т. ШАМСИЕВ,
И. МАЛИКОВ.

«НОЗЛИ» ШОФЁРЛАР

Автобус станциясида йўловчилар машина келишини сабрсизлик билан кутмоқдалар. Бу ерда на ўтиришга жой, на бошпана бўлгудек соя ер бор дейсиз. Ниҳоят 72-56 номерли машина Тошкентдан келди. Йўловчилар дарров кассанинг олдига уймалаша бошладилар. Бироқ кассир Маъсуда Эркаева «Машина бормас эмиш», — деб эълон қилди. Контролёр Мажид Ҳасанов «Бу йўловчиларни қандай жўнатамиз, ахир қанчадан бери пойлаб туришибди» деганича қолаверди. Шофёр менга нима, бензиним йўқ, деб жўнаб қолди.

Кассир билан контролёр йўловчиларни тинчлантиришга ҳаракат қилиб: «Андек сабр қилинглар, ҳозир бошқа машина келиб қолади», —дейишди. Йўловчилар нолож туриб яна машинанинг келишини кутабошлашди. Кошки бу ер кутишга арзийдиган озода жой бўлса. Қай ерга қараманг: ифлос, бир умр супирги тегмаган, сув сепилмаган. Атрофга қараб табиатингиз хира бўлади. Орадан бир соат ўтди. Ниҳоят 72-68 — номерли машина етиб келди. Яна йўловчилар кассирнинг олдига уймалашди. Бироқ бу машинанинг шофёри ҳам «Бензиним йўқ, Тошкентга боролмайман. ярим йўлда қолиб кетаман», — деб оёғини тираб туриб олди. Лекин йўловчиларнинг ялиниб-ёлбориши билан 72-68 номерли машина Тошкентга жўнайдиган бўлди.

— Тўрт-беш кундан бери соат 3—4 дан кейин шофёрлар Тошкентга бормайман, бензиним йўқ, дейдиган одат чиқариб олдилар. Илгари шу ерга келтириб бензин қуйиб олишарди. Ҳозир бу ҳам йўқ, — дейди кассир ўртоқ Эркаева.

72-68 — автобус Тошкентга жўнади. Лекин шофёр айтгандай бензини етмай, йўлда қолиб кетмади. Маълум бўлишича «Бензиним етмайди» дейиш бу ерда ишлайдиган шофёрларнинг баҳонаси экан. Улар соат уч-тўртдан кейин ишлагиси келмаса, шунақа «ноз» қилишар экан.

Бўка районидаги 22-автобаза раҳбарлари (бошлиғи Эргаш Қодиров, станция бошлиғи Муҳаммаджон Неъматиллаев) бу аҳволдан сира беҳабардирлар. Пискент автостанциясидаги тартибсизликларни тугатиш, йўловчиларга маданий хизмат қилиш, станцияда озодагарчиликка риоя қилиш тўғрисида улар мутлоқ қайғурмаётирлар.

Б. ХАЛИЛОВ,
Пискент.

АХЛОҚ ВА ОДОБ МАВЗУИДА

САЛОМИНГИЗ САМИМИЙ БЎЛСИН

Инсоннинг олижаноб фазилатлари ҳақида кўп гапирганмиз. Саломлашиш ҳам ана шундай фазилатлардандир.

Халқимиз қадим замонлардан бери бир-бирини улуғлаб, ҳурматлаб келади. Кишилар кўчада, тўй-ҳашамларда, кечаларда ва бошқа жойларда бир-бирлари билан учрашганда хоҳ таниш, хоҳ нотаниш бўлсин, албатта саломлашишади.

Салом! Бу оддий бир сўз заминида нақадар чуқур маъно ётади. Лекин салом берганда унинг самимий бўлишини унутмаслик керак. Одоб бўйича, ўнг қўлни кўкрак устига қўйиш бўлса бу менинг берган саломим чин юракдан, деган маънони билдиради.

Афсуски, айрим ёшлар саломлашишнинг ана шу самимийлигига путур етказадилар, ёхуд ўзларидан катталар олдидан салом бермай ўтадилар.

Мен бир куни маданият ва истироҳат боғида дам олиб ўтиргандим. Ёнимда ўтирган аёл олдига бир йигит келиб, қўлини панжаха сингари кенг ёйган ҳолда қорни устига қўйиб салом берди. Баъзан шундай ёшлар ҳам учрайдики, улар қўлларини чўнтакларидан олмаган ҳолда ўртоқлари ёки катталарга салом берадилар. Бундай қилиш одобдан эмас албатта. Саломлашганда қўл ҳаракати ҳам йўлланган саломнинг самимийлигини билдиради.

Саломингиз ҳамиша чин юракдан бўлиши керак. Шундай экан, саломлашиш вақтида баъзан айрим ноўрин хатти-ҳаракатга йўл қўймаслик, уни ҳазил, кинояга айлантирмаслик ва тўғри талаффуз этиш лозим. Салом ўрнига «силом», «саломлар бўлсин», «салом дедик», «салом бердик», «ёппасига салом» деб айтишдан, ёхуд бошни эгиб, етти букилиб салом беришдан қочиш керак.

Салом берганда ўнг қўлингизни кўксингизга қўйиб, бошингизни бироз эгиб қўйсангиз, саломингиз ҳаммага манзур бўлади. Бу ўринда шуни айтиш керакки, саломлашиш вақтида ҳар доим ҳам қўп бериб сўрашиш шарт эмас. Саломни катталарга ёшлар илгари бериши керак. Бу ота-боболаримиздан бизга мерос бўлиб қолган одат. Катталар эса «воалайкум ассалом» дейишлари ёки «салом» деб жавоб қайтаришлари зарур. Мабодо ёшлар ўзларидан катта кишилар олдидан ўтатуриб салом бермаса, катталар салом берса (киноя мазмунида эмас, балки самимий салом берилса), ёшлар учун сабоқ бўлади. Баъзи ёшлар саломлашиш ўрнига қўлларини осмонга кўтариб, имо-ишора қиладилар. Бу ҳам одобдан эмас, албатта.

Мен икки ўртоқнинг саломлашиб қолганини кузатдим. Улардан бири ўртоғига худди менсимагандек чап қўлининг икки бармоғини зўрма-зўраки узатиб кўришди. Бундай кўришишлар ўз тенгдошлари, ёру-биродарларига ҳурматсизликдан бошқа нарса эмас. Бу ҳол бошқаларни ҳам ранжитади.

Ҳаётимизда учрайдиган, лекин кишини таажжублантирадиган, беўхшов, одоб-ахлоқ қоидаларига ёт бўлган бу хилдаги ножўя хатти-ҳаракатларга чек қўйишимиз керак. Маълумки, ёш авлодни коммунистик ахлоқ руҳида тарбиялашда унга одоб нормаларини сингдиришда оила ғоят катта роль ўйнайди. Оила бола тарбиясида ижобий фазилатларни шакллантиради ва уни такомиллаштиради. Бу ўринда айниқса бола мактабга биринчи бор қадам ташлаган кундан бошлаб унга ахлоқ нормаларини ва шулардан энг муҳим ҳисобланган самимий саломлашишни уқтириш, болани шунга одатлантириш катта аҳамиятга эгадир. Салом берганда, сўрашганда самимий бўлиш, мулойимлик билан сўзлашишга ҳам ёшларни одатлантириш даркор.

Бинобарин, халқимизнинг энг қадимий серҳосият одати, анъанаси аввало самимий саломлашишдан бошланади. Кишилар бир-бирларига салом бериш орқали танишадилар, яқинлашадилар, дўстлашадилар. Уларнинг ўзаро муносабатлари мустаҳкамланади.

Шундай қилиб, одоб, иззат-икром, самимият, меҳрибонлик, ғамхўрлик, бир-бирлари билан самимий саломлашиш ҳар бир кишининг маданий савиясини кўрсатиб турувчи кўзгу эканини унутмаслик керак.

Н. РАЖАБОВА,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси фалсафа ва ҳуқуқ институтининг аспиранти.

МАМЛАКАТЛАР ВА ҚИТЪАЛАРДА

МАЪЛУМОТЛАР МАҚОЛАЛАР ВОҚЕАЛАР

ПЕКИНДА МИТИНГ ВА НАМОЙИШ

ПЕКИН, (ТАСС). Хитой Халқ Республикаси ташкил топган куннинг 17 йиллиги муносабати билан Пекиндаги Тяньаньмэнь майдонида митинг ва намойиш бўлди. Митинг ва намойишда 1,5 миллион киши, шу жумладан, Пекин ва Хитойнинг бошқа районларидаги «Хунвэйбинчилар»дан бир миллиондан ортиқ киши қатнашди.

Митингда Хитой Компартияси Марказий Комитети раисининг ўринбосари, Хитой Халқ Республикасининг мудофаа министри Линь Бяо нутқ сўзлади. У ўз нутқида КПСС ва бошқа қардош партияларга қарши хуруж қилди. Линь Бяо нутқ сўзлаб турган пайтда Болгария, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Монголия, Польша, Совет Иттифоқи ва Чехословакия элчихоналарининг бошлиқлари ва ходимлари митингдан чиқиб кетишди. Хитой раҳбарлари миллий байрам муносабати билан ўтказиладиган тантаналарда 17 йилдан буён биринчи марта Совет Иттифоқига қарши хуруж қилдилар.

Марказий Минбарда Мао Цзе-Дун ва Хитой Компартияси ҳамда Хитой Халқ Республикаси ҳукуматининг бошқа раҳбарлари бор эди. Бу ерда ўтмишдаги гоминданчилар Хитойи президенти вазифасини бажарган ва бир йил муқаддам АҚШдан Хитойга қайтиб келган Ли Цзун Жэнь ҳам бор эди.

Сўнгги йиллар ичида Польша пойтахтида 600 мингдан ортиқ квартира қуриб фойдаланишга топширилди. Шу ўтган вақт ичида варшаваликларнинг 80 проценти ҳовли тўйлари ўтказишди. Суратда: Висла дарёсининг чап қирғоғида қурилган янги турар-жой бинолари.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

ХАЛҚЛАР БИРДАМЛИГИ ТАШКИЛОТИНИНГ ДАЪВАТИ

ГАВАНА. (ТАСС). Африка, Осиё ва Латин Америкаси халқлари бирдамлик ташкилотининг ижроия секретариати баёнот эълон қилди. Секретариат бу баёнотида Индонезия реакционерларининг жиноий ҳаракатларини қатъиян қоралайди ва бундай ҳаракатлар тезликда тўхтатилсин, деб талаб қилади.

Пренса Латина агентлиги хабар беради: секретариат халқаро ташкилотларга ва бутун дунё халқларига мурожаатида Индонезия халқининг мамлакат ичкарисидаги реакцияга қарши олиб бораётган кураши билан бирдам эканликларини билдиришга ва Индонезия халқига ҳар томонлама ёрдам кўрсатишга чақиради.

Баёнотда Индонезия халқи пировардида реакционерларни енгади, деб қаттиқ ишонч билдирилади.

ЦЕЙЛОНДА СУВ ТОШҚИНИ

КОЛОМБО. (ТАСС). Саккиз кундан буён жала ёғмоқда. Бунинг натижасида сув тошиб, Коломбо аҳолисидан 20 минг киши бошпанасиз қолди. Сув тошқини туфайли 13 киши ҳалок бўлди.

Коломбонинг шарқи-жанубида жойлашган Ратна Пура шаҳри тошқиндан айниқса кўп зарар кўрди. Ратна Пура шаҳри атрофида экилган шоли бутунлай нобуд бўлди.

Мамлакатнинг баъзи районларида сув тошқини транспорт ва телеалоқага анча катта зарар етказди.

ВЕНЕСУЭЛАДА ЕР ҚИМИРЛАДИ

КАРАКАС. (ТАСС). Венесуэланинг Каракасдан 200 миля шарқда тоғлар орасида жойлашган Чуругуар шаҳрида яна ер қимирлади. Зилзила натижасида жами 2056 уй вайрон бўлди. Минглаб кишилар бошпанасиз қолди.

Ўз ҳуқуқлари учун курашмоқдалар

ИТАЛИЯ

● РИМ. Италия пойтахтида битта ҳам автобус, трамвай ёки троллейбусни кўриш мумкин эмас. Шаҳар транспорти тамомила тўхтаб қолди. Мамлакатнинг бошқа ҳамма йирик шаҳарларида ҳам аҳвол шундай.

Янги коллектив шартноманинг тузилишини талаб қилаётган шаҳар транспорти, шаҳарлараро автобус линиялари ходимларининг 48 соатлик забастовкаси транспорт қатновини ишдан чиқарди. Забастовкада 150 мингга яқин киши қатнашмоқда. Мамлакатдаги учта энг йирик касаба союз бирлашмасига кирган транспортчилар касаба союзи ана шу забастовкани эълон қилди.

ФРАНЦИЯ

● ПАРИЖ. Меҳнаткашларнинг узоқ давом этган қаттиқ кураши натижасида табиий тола ишлаб чиқариш билан банд бўлган тўқимачилар корхона эгаларини иш ҳақини оширишга мажбур қилдилар.

ТУРКИЯ

● ИСТАМБУЛ. Италия ва Франция фирмалари қураётган Батман—Искедерун нефть қувури қурилиши ишчиларидан 1200 га яқин киши иш ҳақининг оширилишини ва меҳнат шароитининг яхшиланишини талаб қилиб иш ташлади. Матбуотнинг хабар беришича, ишчилар билан жандармлар ўртасида тўқнишлар бўлган. Жандармлар иш ташловчиларни маъмурларнинг фармойишига биноан иш бошлашга мажбур қилмоқ учун уринмоқдалар. Ярадорлар бор.

ГРЕЦИЯ

● АФИНА. Грециядаги бошланғич мактабларнинг 1 миллиондан ортиқ ўқувчиси икки кун мактабга қатнамади. Ўқитувчилар касаба союзи ҳукуматнинг давлат хизматчилари иш ҳақи масалаларида тутган сиёсатига қарши норозилик билдириш юзасидан 48 соатлик забастовка ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилганлиги сабабли бу мактабларнинг ўқитувчилари ишга чиқмадилар. Забастовкада 30 минг ўқитувчи қатнашмоқда.

Айни вақтда 40 минг шахтер икки кунлик забастовка ўтказа бошлади. Улар корхона эгалари билан янги коллектив шартнома тузиш учун курашмоқдалар.

КОЛУМБИЯ

● БОГОТА. Колумбиядаги Санта-Марта шаҳридаги ўқитувчиларнинг забастовкаси тўрт ойдан буён давом этмоқда. Иш ташловчилар ўз вақтида тўланмаган иш ҳақининг берилишини талаб қилмоқдалар.

ЧИЛИ.

ГАВАНА. «Банко де чиле» банки хизматчиларидан икки мингдан ортиқ киши умумий забастовка ўтказмоқда. Улар иш ҳақини 50 процент миқдорида оширишни талаб қилмоқдалар. Пренса Латина агентлиги мухбирининг Сантьягодан хабар беришича, шу банк касаба союзлари федерацияси забастовка эълон қилган. Шу банк Чилидаги энг катта банк бўлиб, Америка капитали билан маҳкам боғланган. [ТАСС].

ФЕДЕРАЛ ТЕКШИРИШ БЮРОСИ УЧУН ДОЛЛАРЛАР

ВАШИНГТОН, (ТАСС). АҚШ конгресси вакиллар палатасининг маблағ ажратиш комиссияси федерал текшириш бюросининг бюджетини 175,5 миллион доллар миқдорида тасдиқлади. Президент Жонсоннинг барча федерал органлар харажатларини қисқартириш тўғрисидаги фармойишига қарамай, комиссия федерал текшириш бюросининг директори Гувер илтимос қилган суммани маъқуллади. Гувер раҳбарлигидаги Америка охранкаси агентлар сонини яна 100 кишига ва маҳкама ходимлари сонини 65 кишига кўпайтиради.

ЛАОС ХАЛҚИ БИЛАН БИРДАМЛИК УЧУН

ГАВАНА, (ТАСС). Африка, Осиё ва Латин Америкаси халқлари бирдамлик ташкилотининг ижроия секретариати баёнот эълон қилди. Секретариат бу баёнотида Лаос халқи билан бирдам бўлишга чақирди.

Лаос халқи, дейилади ана шу баёнотда, 1945 йил 12 октябрда ўзини мустақил деб эълон қилган эди. Аммо, мамлакатнинг суверенитети доим хавф остида қолмоқда. Америка самолётлари Лаос территориясини бомбардимон қилмоқдалар ва мамлакатдаги тинч аҳолини қирмоқдалар.

Ижроия комитет жаҳондаги барча прогрессив ташкилотларни, яхши ниятдаги барча кишиларни Америка агрессорларининг Лаосга қарши қилаётган ҳаракатларини қоралашга чақиради. Секретариатнинг қарорига мувофиқ, 12 октябрь куни уч қитъа халқларининг Лаос халқи билан бирдамлик куни деб эълон қилинади.

ВЬЕТНАМ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ. Тинч меҳнат қўриқланмоқда.

ВИА—ТАСС радиофотоси.

СПОРТ ОЛАМИДА

ФУТБОЛ ЎЙИНИНИНГ НАРХИ ОШМОҚДА

1966 йил футбол ўйини бошланишидан олдин Ғарбий Германиянинг пешқадам 9 клуби кўпгина шаҳарларидаги стадион билетларининг нархи ошганлиги ҳақида расман маълумот эълон қилинди. Ғарбий Германия матбуоти ГФРда футбол ўйинлари нархининг бундан аввал ҳам жуда юқори эканлигини қайд қилади. Масалан, Мюнхендаги усти берк стадион ўринларида билет нархи 25 маркага етади. Бу юқори малакали ишчининг икки кунлик иш ҳақига тенг.

ГФР командасининг чемпионатда иккинчи ўринга чиққанлиги муносабати билан немис халқининг футболга қизиқиши ошди, деб ёзади «Шпорт-депеше» газетаси, бу стадион хўжайинларини кириш билетининг нархини оширишга чорлади. «ГФР командасининг муваффақиятидан томошабинлар хурсанд эди,— деб ёзади газета,— энди эса уларнинг қайғуришига тўғри келади».

ИНФАРКТГА ҚАРШИ

Янги Зеландия матбуоти енгил атлетика бўйича машҳур тренер Артур Лидьярд издошлари кун сайин ортиб бораётгани ҳақида хабар беради. Маълумки, Лидьярд «инфарктга қарши кураш усули» сифатида югуришни тавсия этган. Яқинда Янги Зеландияда Лидьярд раислигида клуб ташкил этилди. «Яшашни истасанг, кўпроқ югур» деган шиор клуб аъзоларининг қонуни бўлиб қолди.

Клуб аъзолари икки группага бўлинади. Биринчи группа аъзолари мусобақаларда қатнашиш, юқори кўрсаткичларга эришиш. Лидьярднинг издошлари бўлмиш таниқли енгил атлетика пешқадамларидан Снелл, Халлберг, Дэвис билан мусобақа қиладилар. Иккинчи «йог» группасидагилар эса ўз ҳаётларининг хурсандчиликда ўтишидан, ишдан сўнг мароқли дам олишдан бўлак мақсадлари йўқ.

Италияда чиқадиган «Делло спорт газетаси»нинг мухбири Окленддан қуйидаги хабарларни етказди.

«Кечки пайт шаҳарнинг кўчаларида, паркларда бир тўда югурувчиларни кузатиш мумкин. Одамлар ўз характерларига қараб чопишмоқда. Айримлари ўзаро гаплашиб, сўз отишиб чопишса, қолганлари эса теварак-атрофга назар ташламаган ҳолда индамасдан чопишарди. Қариялар ва ёшлар қувноқликда ёнма-ён югуришмоқда. Оқшом пайти шаҳар стадионни эспатади. Лидьярднинг ҳаракати кўпларни руҳлантириб юборди. Ер юзидаги югуриш йўлларида келажакда Янги Зеландиянинг машҳур енгил атлетикачиларини учратсак ажабланарлик бўлмаса керак.

РЕКОРДГА СУИҚАСД

Хэферфорд шаҳрида Пенсильвания чемпионатида теннис бўйича энг узоқ ўйин бўлиб ўтди. Гап америкалик Вик Сейкас ва австралиялик Бил Боури ўрталаридаги бўлиб ўтган ўйин ҳақида кетяпти. Сейкас 1953 йили Уимблдон турнирида ютган эди. Ҳозир Сейкас 43 ёшда. Унинг рақиби эса ҳозирги пайтда Австралияда энг кучли теннисчилардан ҳисобланади.

Иккала спортчи ҳам теннис ўйини шинавандаларини хурсанд қилишди. Ўйиннинг биринчи қисми 2,5 соат давом этди ва 34 : 32 ҳисоби билан австралиялик ютуғи билан тугади. Бироқ иккинчи ва учинчи қисмида собиқ чемпион 6 : 4, 10 : 8 ҳисоби билан ютди. Ўйин 3 соату 45 минут давом этди.

Шуни қайд этиб ўтиш керакки, теннис марафони бўйича абсолют рекорд ҳали ютилмаган: 1949 йили Лос-Анжелосдаги ўйинда Шредер-Фалькенбург ва Гонзалес-Стюард ўрталаридаги ўйин 4 соату 45 минут давом этган эди.

АЙБ... ҚЎЗИЧОҚЛАРДА

Австралияда теннис бўйича союз аъзолари мамлакатда теннис спортининг инқирози сабабларини текшириб кўрдилар. Қачонлардир ғолиблар қаторида келаётган австралиялик машҳур теннис ўйинчилари эндиликда ўз мавқеларини бой беришмоқда. Бунда ким айбдор!

Айримлар тренерларни, бошқалар эса спортчиларни сусткашликда айблашар эди. Учинчилари эса раҳбарларнинг мазаси йўқ, деб айтишди. Бироқ бир группа мутахассислар, теннисчиларининг мағлубиятларида Австралия қўзичоқлари айбдор, деб топдилар.

Илгарилари теннис ракеталарининг торлари қўзичоқ ичагидан тайёрланар эди. Кейинчалик ракетка торлари анча бўшашиб қолганлиги маълум бўлди. Шунда Австралия теннисчилари сунъий материалдан тайёрланган ракетка торларига ўтдилар.

Хўш, нима учун Австралия қўзичоқларининг ичаги шунчалик тўғри келмай қолди! Мутахассисларнинг таъкидлашича, бунга сабаб — қўзичоқларни сунъий озиқлантиришда деб топдилар. Илгарилари қўзичоқлар Австралия далаларида барра ўт билан боқилар эди.

Австралиялик теннисчиларнинг қатор мағлубиятларига бечора қўзичоқларнинг қанчалик айбдор эканликларини айтиб бериш қийин. Бироқ шу нарса аниқки, Австралияда фақатгина ўт билан боқиладиган махсус қўйлар подаси боқилмоқда. Бу қўйлар ичагидан кейинчалик теннис ракетасининг торлари учун хомашё сифатида фойдаланилади. Бу австралияликларни аввалгидек муваффақият қозонишларига олиб келармикан!

«ФК МИЛАН» БЕКЕНБАУЭРНИ СОТИБ ОЛАДИ

Ғарбий Германия матбуоти йирик итальян клуби «ФК Милан»нинг хўжайинлари «Байерн — Мюнхен» клубида қатнашаётган, Германия Федератив Республикаси миллий терма командасининг ўйинчиси Франц Бекенбауэрни сотиб олиш истагини билдирдилар. Хабардор спорт журналистлари яқингинада бўлиб ўтган «ФК Милан» ва «Байерн-Мюнхен» командалари учрашувининг айнан «товарни кўрмоқ» учун ташкил қилинганлигини яширмаяптилар. Бу ўйин 4:2 ҳисобида итальянликларнинг ғалабаси билан тугади.

Ўйин тугаши биланоқ «манфаатдор томонлар» музокарага киришдилар. «Байерн-Мюнхен» клубининг президенти Вильгельм Нейдекер музокараларни қуйидагича ифодалаб берди:

«Бизнинг назаримизда куни-кеча 21 ёшга тўлган Франц Бекенбауэр бир талай пул ишлайди. У 1 йил мобайнида салкам 50 минг марка олади, бунга яна муҳофаза бўйича ва ҳар хил товарларга реклама қилиш учун гонорар сифатида тўланадиган қарийб 100 минг маркани ҳам қўшиш керак. Биз Францнинг жаҳон чемпионатида жуда яхши ўйнаганини биламиз, лекин унга бундан ортиқ катта гонорар тўлай олмаймиз. Шубҳасиз, Бекенбауэр Миланда янада кўпроқ — салкам 300 ёки 500 минг марка ишлай олади ва биз унинг бундай қилишига қаршилик кўрсатмаймиз».

Клуб президентининг бундай келишувчанлигини осонгина тушуниб олса бўлади. Матбуотга Ғарбий Германия клуби маъмурияти итальян харидорларидан футбол «юлдузи» учун тахминан 2,5 миллион марка тўлашни талаб қилганлиги ҳақида кўплаб маълумотлар кела бошлади. Ҳозирги кунда томонлар савдолашяптилар. Бу савдо Бекенбауэрнинг қайси футбол клубида ўйнаши ҳақидаги масалани ечиб беради.

[АПН]

Редактор ўринбосари Т. РАСУЛЕВ.

ФУТБОЛ „Политотдел“ми ёки „Олға“?

«А» классининг иккинчи группасида беллашаётган областимизнинг «Политотдел» командаси ҳамон турнир жадвалини бошқариб боряпти. Ундан кейинги ўринда келаётган Фрунзенинг «Олға» командаси колхоз футболчиларига етиб олиши мумкин эди. Аммо... етиб олиш у ёқда турсин, яна бир очко орқада қолиб кетди.

Утган шанба куни пешқадамларнинг ҳар иккиси навбатдаги матчларни ўз майдонларида ўтказдилар. «Политотдел» Челябинскнинг «Локомотив» командасини, «Олға» эса Қарағанданинг «Шахтёр» коллективини қабул қилди. Колхоз майдонидаги матч 0 : 0 ҳисобида дуранг бўлиб тугагандан кейин, ишқибозлар қирғиз футболчилари қандай ўйнаган эканлар деб Фрунзедан хабар кута бошладилар. Кейинги матчларни кўтаринки руҳда ўтказаётган «Олға» нетма-нет ғалаба қозонаётган ва маррага шиддат билан келаётган эди. Аммо бу сафар «Олға» муваффақиятсизликка учради. Фрунзе футболчилари «Шахтёр»нинг учта тўпига бирорта ҳам тўп қайтараолмадилар. Шундай қилиб «Политотдел» билан «Олға» ўртасидаги фарқ яна бир очкога ортди. Энди уларни бир-биридан 3 очко ажратиб турипти.

Мавсум тугашига оз қолди. Командалар яна тўрт-беш турдан кейин мавсумни якунлайдилар. Агар «Политотдел» қолган тўрт ўйинда олтита очко тўплайолса даврани пешқадам бўлиб якунлайди. Кейинги ўринларда келаётган командалар имкониятидаги ҳамма очколарни тўплаганларида ҳам, колхоз футболчиларига етолмайдилар.

Кўпсонли футбол ишқибозлари «Политотдел» парвозидан бехад хурсандлар. Улар севимли командаларини «Пахтакор» билан бир сафда — олий лигада кўришни орзу қиладилар. Чен Ир Сон ва И. Тазиддинов шогирдлари ишқибозларнинг бу ниятларини амалга ошириш учун бор куч ва тажрибаларини аямайдилар деган ниятдамиз.

Шанба куни бўлиб ўтган бошқа учрашувлар қуйидаги натижалар билан тугади. «Звезда» (Пермь) — «СКА» (Новосибирск) — 1 : 0, «Строитель» (Уфа) — «Энергетик» (Душанба) — 3:1, «СКА» (Хабаровск) — «Иртиш» (Омск) — 1 : 0, «Уралмаш» (Свердловск) — «Торпедо» (Томск) — 2 : 0.

Командаларнинг турнир жадвалидаги аҳволи қуйидагича:

Командалар	Уйин	Тўплар	Очко
«Политотдел» Т О.	30	34—24	39
«Олға» Фр.	30	47—24	36
«Строитель» Аш.	29	41—31	34
«Уралмаш» Св.	30	41—30	34
«Строитель» У.	30	32—30	34
«Темп» Б.	29	35—26	33
Шахтёр» Қ.	29	32—22	33
СКА Х.	29	26—24	32
«Луч» В.	28	30—24	31
«Локомотив» Ч.	30	31—21	30
«Энергетик» Д.	30	35—40	28
СКА Н.	30	19—27	27
«Кузбас» К.	28	22—28	26
«Иртиш» О.	30	25—34	26
«Торпедо» Т.	30	24—34	25
«Звезда» П.	30	24—33	24
«Нефтяник» Ф.	29	18—40	19
«Восток» У—К.	29	25—49	19

ҲУРМАТЛИ ГАЗЕТХОН, «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»ГА ОБУНА БЎЛИШНИ УНУТМАНГ!

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

4 ОКТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — Телевизион янгиликлар, 18.20 — Болалар табассуми (болалар учун), 18.35 Институт хўжалик ҳисоби билан ишлаяпти, 18.55 — Реклама ва эълонлар, 19.00 — Лениннинг дўсти ва сафдоши (ҳужжатли фильм), 19.20 — Икки ака-ука (бадиий телефильм).

21.00 — Эртаги кун программаси.

Ўзбек тилида: 21.05 — Телевизион янгиликлар, 21.20 — Она шаҳрим — Тошкентим («Ешлик студияси), 22.00 — Коммунизм қураётган халқлар дўстлиги, 22.30 — Йигирма беш ёшда (ҳужжатли фильм), 23.20 — Муслим Магомаев.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.00 — Мактаб ўқувчиси календари, 17.30 — Телефильм.

Ўзбек тилида: 18.05 — Концерт (болалар учун), 18.35 — Мъямани мамлакатида, 19.15 — Замондош (телеочерк), 19.35 — Тошкент янгиликлари, 19.45 дан — Москва кўрсатади.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 4/X да Трубадур, 5/X да Оққуш кўли.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 4/X да Парвона, 5/X да Сарвқомат дилбарим.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Уруш ва тинчлик (кенг форматли рангли фильм) — САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 6-15 ва 9-15 минутда).

Қалбингда қуёш — (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Неча, неча замондан бери (1 ва 2-серия) — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун). САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб 11 ва кундуз 2 да).

Гангиш — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ». «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Кибальчиш бола ҳақида эртак — «МОСКВА» (эрталаб соат 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8-20 ва 10 да)

БУГУН — янги аттракцион — ПУШКИН номли.

Қалбингда қуёш (ўзбек тилида) — «ВАТАН» (кеч соат 8 да), «ФЕСТИВАЛЬ».

«ПОЛИТОТДЕЛ» КОЛХОЗИ СТАДИОНИДА

4 октябрь кундуз соат 5 да «Политотдел» (Тошкент области) — Афғонистон (терма) командалари ўртасида халқаро

ФУТБОЛ

Абонементлар ярамайди.

Революция скверидан (Қўйлиқ орқали) стадионга махсус (87 маршрут) автобуслар қатнайди.

Тошкентдаги 3-АВТОКОМБИНАТга

озиқ-овқат ва саноат товарларини етказиб берувчи шофёрлар, автослесарлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес. Манжара кўчаси, 26-уй, кадрлар бўлими (5-трамвай, 7, 17, 22, 26-автобуснинг «Қорасув» остановкаси).

Тошкент шаҳри ва Тошкент областидаги давлат савдоси, матлубот кооперацияси ва умумий овқатланиш ходимлари диққатига!

ТОШКЕНТ ХЛАДОКОМБИНАТИ ҲАР ХИЛ МОРОЖЕНОЕНИ фондсиз, қадоқлаб СОТАДИ

6-24-05, 6-24-07-телефон орқали мурожаат қилинсин.

КЎКАЛАМЗОРЛАШТИРИШ ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ БОШҚАРМАСИГА

Кўкаламзорлаштириш ишчилари ва ер қазувчилар (меҳнат ҳақи — ишбай асосида), старший бухгалтер, старший экономист, секретарь-машинистка, кўкаламзорлаштирувчи агрономлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Магазин мавзу кўчаси, 12 уй (10, 11, 14, 43, 56-автобус, 7-троллейбуснинг «Трактор йиғув заводи» остановкаси).

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — B35212, Редактор ўринбосарлари — B35885, B36232. Масъул секретарь — B34808. Пропаганда, адабиет ва санъат бўлимлари — B31936. Партия турмуши — B35811, Саноат, транспорт ва қурилиш, ахборот ва спорт бўлимлари — B33786. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олийўқув юртлари бўлимлари — B39050 Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — B38761 Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — B34048. Эълонлар бўлими — B38142. Коммутатор — B30249 дан B30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 08774. ИНДЕКС 64969. Г. 1215.